

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэв 20 мүнги.

Түрэл орон доторнай (1-дэхи нюур). Б. Ябжанов. — Зоригжолто ажал (1-дэхи нюур). Эб найрамдал хамгаалха Бурят-Монголой Комитедэй пленум (1-дэхи нюур). Д. Лобсанов. — Бүхэдэлхэйн ажалшадай харгы зааган документ (2-дохи нюур). С. Бадмаев. — Колхозуудтай хөгдэдэг тоосоо гурымшуулха (2-дохи нюур). Д. Санжимитылов. — Партийн XIX съездын шиндхэбэринууде дүүргэлгэдэ бүхы хүсээ элсүүлэе (3-дэхи нюур).

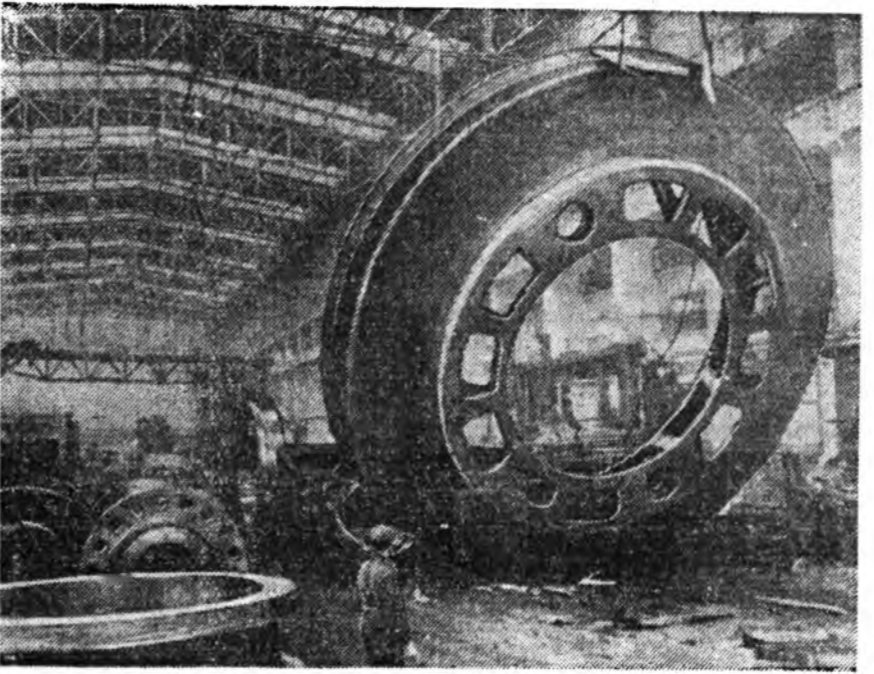
Б. Аюшин. — Красноной героинууд тухай хүгжэмтэ зохиол (3-дэхи нюур). Ш. Нимбус. — Зүрхэнэй тангариг (шүлэг) (3-дэхи нюур). Эб найрамдал хамгаалха арадуудай конгресстэ бэлдхэнэ (4-дэхи нюур). Корейдэ американска интервентүүдэй хэйн ээрлиг хорото хэргүүд тухай Корейн Центральна телеграфна агентствын мэдээлэл (4-дэхи нюур). Корейдэхи событинууд (4-дэхи нюур).

Хүдөө ажахын артелиин Уставые наринаар сахиха

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Хүдэлмэршэдтэ байшангуудыа барина

КРАМАТОРСК, ноябрин 25. (ТАСС). Городой главна магистраль—Сталиной проспект эндэ байгуулагдана, Шэнэ улишала баригдана табан дахар байшан соо тус бүри гурбан комнатотой, болбосон түхэлтэй 60 квартира бин юм. Сталиной нэрэмжэтэ Ново-Краматорско заводой хүдэлмэршэд ба мэргэжэлтэд элэ квартирануудта оробо. Тус байшангай нэгдэхэ дахартань универсальна магазин бин болгодожо байна. «Доммашстрой» гэжэ трестын барилгашад Сталиной проспектэд олон дахар үшөө нэгэ байшан барига дүүргэбэ. Тэрэнэ залуу машинабүтээгшэдэй хамтын байра болохо юм. Хажуудань тус бүри табан дахар хоёр байшан баригдажа эхилэбэ. Городой бусад районуудта ехэ барилганууд хэгдэнэ. Барилгашадай клуб, хүүгэдэй сад, техникумэй ба ремесленнэ училищин байшангууд энэ жэлдэ ашаглалгада оруулагдана. Шэнэ вокзал баригдажа дүүрбэ. Хүндэ станок бүтээлгын заводой хүдэлмэршэдэй, машина бүтээгшэдэй, металлургнуудай, коксохимигүүдэй мянга шахуу бүлэнэр 11 нарын саада тээ баригдана байшануудта оробо.

Ленинград. И. В. Сталиной нэрэмжэтэ металлческа заводой гидротурбинаууде бутээгшэ коммунистиче агуухэ барилгануудай захилууде дүүргэнэ. Гидротурбинин томо деталууд мүнэ энэ бүтээгшэ байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: механическа бодбосоруудга хэчин тула гидротурбинин дээдэ хайхагы шэнээр хубуулжа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Магниткын металлургнууд партиин XIX съездын шиндхэбэринууде зүбшэн хэлсэнэ

МАГНИТОГОРСК, ноябрин 25 (ТАСС). Сталиной нэрэмжэтэ Магнитогорско металлургическа комбинатай коммунистнууд партиин XIX съездын дүнгүүдэ халуунаар зүбшэн хэлсэнэ. Мартеновскэ нэгдэхэ цехтэ болон партиин суглаан дээрэ комбинатай директор нүхэр Борисов элдхэл хэлэбэ. Металлургнуудай үмэнэ съездын табилан зорилгонууд тухай тэрэ хэлэбэ. Комбинатай коммунистнууд техникые нарижуулан хайжаруулхын түлөө, агрегадууде найнаар ашаглахын түлөө эсшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэ. Цеховэ партина организаци металлые арбалхын түлөө, жэлейнгэ түсбые болзорлоон урил дүүргэжэ ябадалые бүхы участогууд дээрэ хангахын түлөө мурьсыг толгойло. Зарим бригадануудай хүдэлмэрин дүнгүүдэ партина группануудта зүбшэн хэлсэнэ. Эдэ бүгэдэ продукцияе хээрэ бүтээн гаргалгада туулана. Хайлуулгын хэмжээн табан шахуу процентээр дэшилэбэ. Цехын парторганизаци хүдэлмэ-

ришэдэй мэргэжэлые дээшлүүлхэ тухай анхарал оролдогобо үдэр бүри гаргана. Металлай шанар найжаруулха курсанууд шухагшадай дунда эмхидхэгдэбэ, булад хайлуулгашад булад хайлуулгын технологи шудална. Суглаан дээрэ үгэ хэлэйн коммунистнууд—булад хайлуулгашад, мастернууд ба инженерүүд 1953 оной түсбые бөлүүлгэдэ туулаха үйлдэбэрин шэнэ резервиуде элсүүлэбэ. Мастер Михеев металл арбалха ба тэрэнэй өөрн уны химдаруулаха дуралдал оруулаа. Мастер Кутный шухагшарин пролетдо хөгдэдэг ажал хэтэйн операцинууде механизировэлхэ шухала гэжэ заабэ. Тус суглаан партиин XIX съездын түүхэтэ шиндхэбэринууде нэгэн налалар найшаабэ. Комбинатай бусал цехүүдтэ, мүн магнитогорско барилгашадай ба горнягуудай партина суглаанууд идеян үндэр хэмжээндэ, шүүмжэлэл ба өөргөө шүүмжэлтэ сэхтэйгээр үнгэргэгдэбэ.

Советскэ Союзай Коммунистиче партиин XIX съезд манай социалистиче ороной хүдөө ажалшадань хүгжөөн дэбжээхэ шухала зорилгонууде тооцолон хараалаа. Эдэ зорилгонууде амжалтатай дүүргэхэ хэрэгтэ колхозууде, шахалэй-ажакын талаар бэхилгэ, колхозно ажабайдалай үндэс хуули болохо—хүдөө ажахын артелиин Уставые наринаар сахиха тон ехэ удхашанартай шанилһы мэдээжэ. Республикын олохон колхозуудта энэнэй урда жэлүүдтэ артелиин Уставые бүдүүлгээр эбэр ябадалнууд олоор ушардаг байна. Зүгөөр, нүүлэй үеэ партиин ЦК-гэй заабаряар республин парторганизациин бэлүүлгын хэв-ябуулгын ашаар колхозой артелиин хуулине эблэхэ баримтаг үсөөржэ байна. Гэбшье, колхоз ба гүрэндэ харша ябадал мүнөө болотор сүм үгы болгоггүй байчаар. Хүдөө ажахын артелиин Уставые бүдүүлгээр баримтануудыа Заиграйн аймагай олон колхозуудта үзэгдэнэ. Жэшээлэе «Улан-Эрхирик» гэжэ томо колхозой правлени, тэрэ дүүрүүлгэшэ нүхэр Башинов артелиин Уставые бүдүүлгээр эблэ байнал. Байгша 1952 он соо колхоздо нэгшине шалгалтаггүй, правленин нэгшине тоо элдхэл колхознигуудай дундэ хэгдээгүй. Колхозой үүдэе хүтэлбэрлэхэ демократиче үндэстэй хазгайруулагдана гэжэ артелиин Уставай үнүүд дүүргэгдэнгүй, колхозоторой байдалай али олон асуудалнууд буруугаар үзэгдэнэ. Үнгэрэн арбан нартүршадэ колхозой правлени мал хүгжөөхэ гүрэнэй түсбэ үзэггүй байтараа колхознигууд үүшөөлөггүйгөөр хоёр зуу шаронгой нинтын мал худалдажа шалган байна. Мал худалдагуулан мүнгэн зөөри капиталистиче ямаршье холбоогүй артелиин хэрэгсэлүүдтэ гаргана, артелиин Устав эблэгдэ, энэ ажалай журам булар анхай, олон колхознигууд хабаадуулагдаагүй, тинэ мүнөө энэ колхозой табигашууд уялгата минимумай үдэр олоогүй байна. Архүү баримтанууд баһал Ильин сельсоветэй Молодо-Курбын сомоной Энэ нэрэмжэтэ колхозуудаар Аймагай колхозуудта артелиин Уставые ингээ эблэдэг ябадалай гаража байхада партиин Заиграйн айком, аймгүсэд тэрэнэй хүдөө ажахын табигашууд хэмжээнүүдэ абадаггүй, ноуринуудын хуулин хатуу үндэ хабаадуулагдаагүй.

Энэ колхозой түрүүлгэшэ Очиров, тэрэнэй орлогшо Рябов гэгшэд нинтын зөөрине өөһэдөө мэдээд, дура зоргоороо үрнэдэг, өөһэдынгөө танилнуудта, тусхайлбал Сэлэнгын механизациин бургуулин директор Хайдуровта, тэрэнэй орлогшо Антошинов гэхэ мэтэдтэ, колхозой мал болон продуктууде түлэбэргүйгөөр гү, али химда сэнгээр үгэдэг гэжэ бэшэг соо тэмдэлгэдэ нэн. Зүгөөр, Сэлэнгын аймагай хүтэлбэрлхы органууд мүнөө болотор артелиин Уставые эблэгшэдтэ хатуу хэмжээ абаагүй байхань гайхалтай. Нэгэ зарим аймагуудта колхозуудай дебиторскэ үри нэхэгдэжэ абахагүйгөө гадна, шэнэ үри бин болохо улам саашаа ургана. Иймэ баримтанууд Иволгын, Кяхтын, Ториин, Бичурын ба бусад зарим аймагуудта олоор ушараа. Илангаяа бэлдэхэлэй ба кооперативна организацинуд колхозуудтай тоосоого хойшолуулна. Жэшээлэхэ, олон аймагуудай тононой заводууд, «Зяготскодой» конторонууд колхозуудай мал ба малай продуктууде абаад, тэрэнэйнгэ түлөө түлэгдэхэ мүнгы барина. Энэн дээрэнэ боложо, олон колхозууд хубаагдаагүй фонднуудаа эхэдхэнгүй, колхознигуудай ажалта үдэргэ хүртэйн мүнгэн түлэбэрине саг болзор соош үгэнэгүй. Республикын зарим колхозуудта нинтын зөөрине тоо бүридхэл нулаар табигданхай, энэнэй бусайланшье баримтанууд бин. Эдэ колхозуудай шалгалтын комиссионууд саг болзор соогоо хиналтын хүдэлмэри ябуулагдгүй. Энэнэ колхозой зөөридэ шунагшадта туна болодог. Колхозой нинтын зөөрине үбэршэлэхэ, тэрэнине үрихэ ябадалтай тэмсэхын түлөө шалгалта хиналтын хүдэлмэрине эрид шууд найжаруулха гэшэ тон шухала. Жэлэй эсэ дүтэлэе. Январь ба февраль нарануудта колхозуудта тоосоото ба тоосоото-хунгалтын суглаанууд болохо байна. Энэ болбол колхозой ажабайдалда онсо удхашанартай хэрэг. Тинмээнэ энэ хэрэгтэ тон найнаар бэлдэхэ шухала. Суглаануудай болотор артелиин Устав сахиха ябадалда байхан бүхы дагидланууд усадхагдана, үригдэйн хамтын зөөри бүрмүйэн суглуулагдана байха ёһотой. Тинмээнэ, сагаа мин гэгэнгүй, энэ гэгээр зохистой хэмжээнүүдэ эдэ асуудалнуудаар абаха хэрэгтэй. Хүдөө ажахын артелиин Уставые эблэхэн, колхозно зөөрине үрихэн, үбэршэлхэн зэмэтэй хүнүүд колхозно байгуулалтын дайсад гэжэ тоологдоод, социалистиче гүрэнэй хуулин ёһоор эгээл хатуу хэзээтэ хабаадуулагдаха ёһотой. Иймэ шуурнууде хэнээхэдэ мүрдэлгын болон судэбнэ органууд колхозуудта бодото туһаламжа үзүүлэхэ уялгатай. Аймагуудай партина, советскэ ба хүдөө ажахын органууд колхозууде эмхидхэлэй-ажакын талаар бэхжүүлэхэ үдэр бүхэн анхарал оролдогобо хандуулха, артелиин Уставые эблэхэ ябадалуудтай тэмсэхэ хүдөөгэй үнэн сэхэ ажалшадые элсүүлэхэ зэргэтэй.

Эб найрамдал хамгаалха Бурят-Монголой Комитедэй пленум

Эб найрамдал хамгаалха Бурят-Монголой Комитедэй пленум хадаа арадуудай хоорондо найрамдал хамгаалха Конференца тухай тус Комитедэй нүхэр Жалсабоной мэдүүлэбэ. Удаань пленум декабриин 2-то болохо найрамдал хамгаалгашадай анна конференцидэ делегалуугаба. Хайшан делегадуудай тоодо: станпин делогой иэрэмжээр цехын мастер Л. А.

Социалистиче мурьсоондэ түрүүлнэ

Хүхэр П. Тыскеевагай даажэ байдал № 2 магазин эд бараа худалдаха жэлэйнгэ түсбые 113,2 процент, най суглуулгынгаа түсбые холо үлүүлэн дүүргэдэ, магазинуудай хоорондо дэлгэрхэн тус мурьсоондэ түрүүлжэ ябана.

Шульгина, ВЛКСМ-эй обкомой пропагандые эрхилдэг секретаря Д. Ч. Хандажапова, республинска туберкулезно диспансерэй главна врач, РСФСР-эй ба БМАССР-эй габьяата врач Ф. Н. Дульбеев, Кабанскын аймагай Лениной нэрэмжэтэ колхозой түрүүлгэшэ М. К. Залуцкий, БМАССР-эй исукуственноудай габьяата ажал-ябуулагша, Лениной орденто оперо ба баледэй театрын главна уранзурааша А. И. Тимин гэгшэд хунгадаба.

Түсэбһөө гадуур бүд нэхэнэ

Петр Алексеевэй нэрэмжэтэ Московскэ нарин сэмын фабрикын коллектив 11 нарын программые болзорлоон урид дүүргэжэ, хэдэн миллион түхэриг бүд түсэбһөө гадуур нэхэжэ гаргаба.

Ноһоо ээрэгшэд үйлдэбэрин сэхэ амжалтанууде тулбаба. Тэдэнэй бүхы хүтэлбэрлэнэ түргөөр хүдэлмэрилдэг болгодоо. Ээрэлгын цехтэ ээрэдэнэ ехээр гаргагдааг болоо. Гурбан ээрэгшэ бүхэнэй нэгэниин 1953 онойнгоо тоодо оруулан продукция үгэнэ.

Геройн бюст табигдаба

ГУБЕРНСКОЕ, (Челябинска област) ноябрин 24. (ТАСС). Алдарт танкист, генерал, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой В. С. Архиповай түрэнэ нотагта—Губернскэ гэжэ тохондо героний бюст байрай оршон байдалда үсэгдэлдэ табигдаба.

Зоригжолто ажал

Түмэрэмай № 2 училищи. Сэбэрхэнээр, нэгэ январь хубаланхай хүбүүд, басагд алларта машинистын үгые ехэ анхаралтайгаар шагнан нуунал.

—Би, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай хүндэ хүшэр жэлүүдтэ, энэ училищида нураа нэм, —гэжэ Владимир Георгиевич Лавушкин хөөржэ эхилэ. —Училищиная дүүргэдэ, 1943—1946 онуудта кочегараар, тиигээд мишинистын туһалагшаар ажаллаа нэм. Аха нүхэдэйнгэ ашаар 1947 ондо паровозой машинист болоһон байгаа.

—Та, хайшан гэдэ стахановец болообта? — гэжэ нурагшадай дундаһаа нэгэ шарахан толгойтой хүбүүн асууна.

—Түбхын түрүүндэ, түрүү нүхэдэйнгөө ажалай дүй дүршэлые шудалан хэрэгшэжэ, өөрингөө мэргэжэлые дээшлүүлдэг байнаб. Үнэн зүрхэнһөө, эсэхэ сусахые мэдэйнгүйгөөр ажаллаһанай ашаар амжалта туйлажа эхилэ нэм. 1947 ондо паровозойнгоо сүүдхын гүйсые далан километрээр хурдалха нэм. Тэрэ ондо манай бригада нара бүхэндэ нормеоно гадуур зургааһаа арбан мянган тонно хүртээр ашаа шэрэдэг болто. Гадна, нара бүхэнэ түбхын гаран түхэриг мүнгэ, тонно хахад шулуу нүүрһэ алмагд болоо бэлэйби. Тэрэ гэгэнһээ эхилжэ, манай паровозой бригада амжалтаа арьдалхайн тула эрмэлзэн оролодо.

ШЭНЭ ТАБАНЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

райтай бурят хүбүүн асуугаад орхино. —Арба нара боложо байнаби. Бидэнэр энэ үе соо паровозоо наяд мянган километр ябуулжа, 3031 тонно шулуу нүүрһэ, 6,438 мянган түхэриг гүрэнэй мүнгэ алмаабди. Энэ локомотивые бидэнэртэ найдажа үгэнэн коллективэйнгэ этигэлые үрэтэй түрэтэйгөөр бөлүүлжэ шадахабди. Энэ паровозоо нэгэ миллион долоон зуун мянган километртэ ямаршье капитална зарнабарниггүйгөөр ябуулхабди. Таанар хожомоо намһаа, минин нүхэдһөө үшөө ехэ хэрэг хэжэ шадахат! Энэнэй түлөө өөрингөө хэрэгтэ дурлаха, оролдосотой найнаар нураха хэрэгтэй, энэ хагаа таанарай эрэдүйн ажалай амжалтын үндэһэ нуури мүн! — гээд өөрингөө үгые Владимир Георгиевич дүүргэбэ. Нурагшад аха нүхэртөө зүрхэнэй халуун баяр хүргэһэн, нурагшалайнгэ жэлые найнаар дүүргэхэбди гэжэ тэрэнине найлуулһан байна.

Урдаа томо табан хушуута одонтой, тэрэнине тойроод «Комсомолец» гэгэн үзэгүүдтэй, манай агуухэ вождунор Ленин ба Сталиной портредүүдтэй «СМ 205—91» номертой паровоз «Юскапа—Хабаровск» гэгэн пассажирска поездые зүдхэн, Байгалай эрьсэр хурдан түргэнөөр урагшаа дахина. Энэ локомотив үбэлэй ямаршье хүйтан шэрүүн үедэ ажаллахаар бэлэн болонхой Тус паровозой комсомольско бригада ахалагша машинист Владимир Георгиевич Лавушкинай хүтэлбэрээр, Коммунистиче сьедын партиингаа XIX съездын хүндэлдэ, слесарна бригадын туһаламжагүйгөөр паровозоо үбэлэй

үедэ хүдэлмэрлхөөр бүри септэбрыда бэлдэхэн юм.

Тунгалаг найхан Байгал далай үлөөнэй наранай алтан туяанда гэрэлтэн мэлмэрнэ. Энэ үедэ Владимир Георгиевич Ангара мурэнэй эрьелдэ баригдажа байгаа ГЭС тухай болон.

—Виктор топкобо нээ!—гэжэ кочегар Александр Корнаков томо хүрээгэ гартаа абан, машинистын туһалагша Виктор Фроловто хандана. —Нэхээр бэлэмби!—гээд Викторэй хэлэхэтэй хамта, тэрэнэй энэбхиһлэн омгогтой хуяоун нуур дээрэ галай халуун дүлэнэй элшэ тудана.

—Уданшьегүй Байгалайнгаа электропоездоор ябаха болохоби. Тэрэ саг дүтэлжэ байна.—гэжэ Владимир Георгиевич хубүүдтэ хэлээд, машинингаа сигналые дараад абана.

Эдэнэр энэ рейсдэ нэгэ тонно зургаан зуун килограмм шулуу нүүрһэ алмаа нэн.

—Хоёр томо комнатотай нуруул сэбэр квартира. Нэгэ комнато соого Владимир Георгиевич гэрэйнгэ даалгабарине дүүргэжэ нууна. Тэрэ хадаа үдэшин нургуулин наймадхи класста нурадаг юм. Нүгөөдэ комнатодо нүхэрын—Валентина Лавушкина, шевитово костюм электроутогаар утогдажа байна. Хажуудань Таян, Сёрежа гэжэ хоёр хүүгэдын наадажа нуунал, гурбаданин үлгылөө унтажа хэбтэнэ.

—Бу шууугтэ, абатнай нургуулдаа бэлдэхэжэ байна.—гэжэ Валентина дэн ехээр шууяжа байһан хүүгэдэ хорин. —Валечка, дуунаба гүш? Сагни дүтэлжэ байна.—гээд Владимир Георгиевич ном дэбтерүүдэе портфельдэ хэнэ. —Эртэ байна ха юм, нэгэ бага амарын, Володя,—гэжэ Ваяя нааата болон.

Ажалшадай зурагуудай выставкэ

ЧЕЛЯБИНСК, ноябрин 19. (ТАСС). Городой хүдэлмэришэдэй ба албаагшадай уралан зураган зохиолнуудай выставкэ Сталиной нэрэмжэтэ тракторна заводой культурын Ордон соо үсэгдэлэр нэгдэбэ. Олонхи зурагуудын урала, тэрэнэй социалистиче промышленностьда, гоё найхан газарай баялигуудта, ажалшадай ээл жаргалта ажабайдалда зорюулагдаба.

Агуухэ вождунор В. И. Лениной ба И. В. Сталиной портредүүд выставкэ дээрэ олоор табигдаба. «Ленинскэ райондохы барилга» гэжэ С. Ордонкидзын нэрэмжэтэ заводой электрик Миненкын зураг Урла-Уралай гэр байрын шэнэ барилганууд ба культури байгуулаһын далайсые харуулна. «Сталинскэ Урал дээрэ сасарһан туяа» гэжэ Подгорной. «Гэртэй концентрт» гэжэ тракторна заводой модельщик Сорокиной, «Удэшлэн Ильмень нуур дээрэ» гэжэ С. Ордонкидзын нэрэмжэтэ заводой хүдэлмэришэ Шерстобитовой ба бусадай зурагууд ехээр һонирхуулна.

Выставка дээрэ 500 шахуу зурагууд табигдаба.

Олзоборилгын кооперациин советэй суглаан

РСФСР-эй олзоборилгын кооперациин Советэй суглаан Москвада ноябрин 24-дэ нэгдэбэ. Олзоборилгын артелинуудай продукция асортимент ба шанарые найжаруулан, капитална барилгын ба бусад асуудалнууд тус суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Сахар үйлдэбэрлгэ ехэ болобо

АЛМА-АТА, ноябрин 22. (ТАСС). Казахстанай сахарна заводой түрүү коллективүүд сахар үйлдэбэрлгые ехэ болгоо.

Джабульска сахарна комбинат ба Меркенскэ завод нелдоно жэлейхинэ нилээд ехэ сахар энэ жэлдэ үйлдэбэрлэн гаргаа. Эдэ заводууд үнгэрхэ жэлейхидэ орходо центнер сөвкотоһоо нэгэ килограмм ехэ сахар үйлдэбэрлэдэг болоо.

—Ханын газетэ гаргахаяа деподдо ошохо, тэндэнэ сэхэ нургуулдаа... —гэжэ хэлээд, костюмаа үмдэнэ.

Урлага хойшоо таһалгарагүйгөөр ябажа байһан поезднууд уурал барьоулһаар зогсожо, зарим нэгэниин шанга шангаар хуугайлан. Владимир Георгиевич нимэ танил, түрэл абяанууде дуулахадаа, омогорхон, сэдхэл зүрхэ хүдэлгэн, паровозно депо тээшэ алхана.

Владимир Георгиевиче түмэрэ замай транспортын олон зуун мянган гашүүдтэй коллектив, манай түрэл парти, правительствэ ба бүхы дэлхэйн ажалшан арадай агуухэ вождэ Иосиф Виссарионович Сталин ургуулан хүмүүжүүлэе. Владимир Георгиевичто 1947 он мартагдлашагүй баясалантаа жэл болоо нэн. Энэ жэлдэ тэрэ Ленин—Сталиной ссэн мэргэн партиин гэгшүүдтэ абтанан байгаа. Манай социалистиче орон дотор ажал хада алдар солын, нэрэ хүндын хэрэг мүн. Габьяата ажаллаараа шалгарһан Владимир Георгиевич Ленин партиин тухай нураг суу хулуур дэлгэрэнхэй. Мүн тэрэ хадаа эдиршүүлые хүмүүжүүлгэшэ ба тэдэнэй багшан байһан туладаа ехэ хүндэтэй юм. Лавушкин болбол залуу машинистууд—комсомолецууд Донолодон ба Орлов, Афанасьев ба Мальцев, Косухин ба Мисайлов гэгшэдые өөрынгөө мэргэжэлдэ нурагаба.

КПСС-эй Улан-Удын горкомой гэгшүүн, ажалалдай депуталуудай городской Советэй депутат Владимир Георгиевич Лавушкин итгэжэ Ленин—Сталиной партиин гэгшүүнэй хүндэтэ нэрые эршэтэ ажаллаараа, эдлэхи үүсхэлээрээ элээр шуулжа ябана.

Б. Ябжанов

БҮХЭДЭЛХЭЙН АЖАЛШАДАЙ ХАРГЫ ЗААХАН ДОКУМЕНТ

(ССР Союзай Конституциин проект тухай И. В. Сталиной элдхэл хэһэнэй 16 жэлэй ойдо)

1936 оной ноябрьда Советүүдэй онсо яаралтай VIII съезд дээрэ СССР-эй шэнэ Конституциин проект тухай элдхэл нүхэр Сталин хэһэн. Нүхэр Сталин өөрынгөө элдхэл соо 1924 онһоо, түүрүүнэй Конституциин абтһаанаа хойшо манай орон соо болоһон хубилдлануудыг гурбан талаар: манай обшествоын экономикын, ангийн структурын ба национальна харгалсаануудай талаар харуулаа.

1924 оной Конституци НЭП-ийн түүрүүнэй үедэ зохиогдоо һэн. Тийхэдэ «Хэн хэнэбэр» гэһэн асуудал үшөө шиндхэгдээгүй, хуушанай тулюур ядуу техникэтэй промышленность дайнай урда тээхи хэмжээндэһе хүрөөгүй, промышленностиин 20 процентые капиталистическэ сектор үшөөл эзэлжэ байгаа. Хүдөө ажал бүришье доройтонги байдалда байба, колхозууд ба совхозууд үшөөхэн байһан тулаа арадай ажалай тиймэ ехэ удхашанартай байжа шаддаггүй һэн. Нюдарган баяшуулыг тиймэ үедэ усдаха тухай хэлсээгүй, харин зүбхэн лэ тэдэниие хуураарлаха тухай хэлсээдэг байба. Эд бараа худалдалда социалистическэ сектор оройдоо 50—60 процентые эзэлжэ байба.

Тэдэ 1936 оной хирээд СССР лоторхи байдал үндэһөөрөө хубилһан байгаа. Промышленностиин продукция талаар дайнай урда тээхи хэмжээн долоо дахин үдүүлэни гаргаһан, үмсын промышленность дүүрэнээр түргдэһэн, хүсэтэ индустри бин болоһон байба. Хүдөө ажалай хүсэтэ техникээр эбсэгжэһэн колхозууд ба совхозууд тон олон болоһон; нюдарган баяшуул усдахаһан, худалдаа наймаан бүхидөө гүрэнэй ба кооперациин гарта ороһон байба.

Экономикодо болоһон эдэ хубилдлануудтай хамта, гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ, манай обшествоын ангийн структурашье хубилһан байна. Обшество доторнай худалмэришэн анги, тарашан анги ба интеллигенци үлэһэн байгаа. Тэдэ, нүхэр Сталиной заһанай ёһоор, эдэ хоёр ангиуд хуушанайхана шарнараашье тал ондоо болодо.

Национальностуудай хоорондох харилсаан 1924 онһодо орходо тал ондоо болоо. Тийхэдэ, гэжэ нүхэр Сталин заһана, арадуудай хоорондох харилсаан хүсэд наймаар тааруулагдаагүй, заһагдаагүй байһан юм. Тэдэ энэ харилсаа аһан найжаруулахыг бэрхэтэй байһыше, советскэ засаг болбол энэ талаар буржуазия гүрэнүүдэй бүтээгээгүй юмиче бүтээжэ шадһан байба.

Олонациональна социалистическэ гүрэнине байгуулаха гһэн туршалга дүүрэнээр бүтээ.

СССР-эй ажакын ба нийтэ-политическэ ажабайдалда 1924 онһоо 1936 он хүртээр болоһон хубилдлануудай дүнгүүдэ гаргах зуураа нүхэр Сталин болбол тэдэ бүхэ хубилдлануудай шэнэ Конституциин проект соо хайшан гэжэ харуулагдаһан тухай гэжэ гү, аян Конституциин проектын гол гол онсо өөр талануд тухай хэлэнэ байха юм.

Конституциин проектын нэгдэх гол онсо өөр талын юуб гэхэд, тэрэ халаа ябажа үнгерһэн замтай дун, туйлигданан туйлалтануудай дүн болоһон, тэрэ халаа — бодото дээрэ одоһон ба туйлагдаһан юмиче бүрдхэлгэ ба хуулин талаар хажуулуулгэ мүн. Энэ халаа иһанан социализмын Конституци мүн гэжэ нүхэр Сталин тэмдэглэнэ.

Буржуазия конституцинууд бүхидөө капитализмын принципүүдээр үндэһэнүүр хэжэ, тэрэнэй гол түшгэ тулгууринуудыг үйлдэһэни хэргэһэнүүдтэ капиталистическэ үмсье, хүниие хүнэй мүлжэлгэ, олонхи ажалшадай үгирлэлгэ ба ажал хэдэггүй үшөөхэни бэлжэлгэе хуулиналан батадхана. Үмсын зөөртэй байха эрхые буржуазия конституцинууд лотор баталһан ябадал халаа бишэ, харин бүдэр капиталистическэ аш тухые бодото дээрэ хамгаална. Эгээл капиталистическэ үмсын зөөртэй байха эрхэ халаа 60 миллиардерүүд-баяшуудай (түрэл гол тал хольбогчор холбогдоходо гол түлэб 6 баяшуудай) бүлэе США-гэй бодото эзэһын болгоһон байба. Эгээл энэ эрхын уршагаар США-гэй худалмэришэдэй салин хүлгэһэй 40 гаран процентые элдэб налогуудта ошодг.

Манай Конституциин тал ондоо юм. Манай Конституциин проектын хоёрдох онсо өөр талын юуб гэхэдэ, буржуазия конституцинуудһаа илгане юуб гэхэдэ, СССР-эй шэнэ Конституциин проект болбол капиталистическэ байгуудалтын усдахаһан баримтаһаа энэ үндэһэн абана гэжэ нүхэр Сталин заһана.

Социалистическэ үмсэтэй манай советскэ экономикын шууд дээшлэлгэ байһанай үндэһэн дээрэ Советскэ Союзай ажалшадай ажана һайн байдал жэлһэ жэлдэ ургана, тэдэһэй культура дээшлэнэ. 1940 онһоо 1951 он хүртээрхи үе соо СССР-эй национальна олзо доход 83 процентээр ургаа.

Дайнай нүүлэй үедэ үргэн хэрэглэлэй эд бараанай үнэ сэн табудаа хымдаруулагдаһан байха юм. Тэрэнэй ашаар ажалшадай бодото салин хүлгэ ба юмэ худалдажа абаха шадалын ехэ болоһон. Шэнэ табанжэл соо худалмэришэд ба албахагшадай бодото салин хүлгэе 35 процентһэ бага бэшээр ехэ болгохо, колхознигуудай мүнгэн ба натуралына олзо доходые (мүнгөөр) 40 процентһэ бага бэшээр дээшлүүлжэ гэжэ табдахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивнүүдээр харваалагдаа.

Буржуазия обшество харша ангиинуудһаа, баяшуулаа ба үгиртэ шүүдлээ бүрдэнэ, ямаршье партиин засагыг гартаа абаа һанан хамаагүй, диктатура буржуазияда лэ хабаадаха ёһотой, конституци болбол баян ангиинууда аша туйлалтай гурмуудыг батадха ёһотой гэжэ буржуазия конституцинуудта орходо тал нөөртөө, СССР-эй шэнэ Конституци болбол обшество дотор харша ангиинуудай үгэ болоһон, обшество болбол эбтэй хоёр ангиинуудһаа, худалмэришэд ба тарашадһаа бүрдэһэн баримтаһаа эшэ үндэһэн абана. Шэнэ Конституциин проектын гурбадахи онсо өөр талын, тиймэ байха юм гэжэ нүхэр Сталин заһана.

Капиталистическэ оронууд дотор ажал ба капиталай хоорондо хатууланга, заримдаа шуната тэмсэл боложо байхадан, харин манай худалмэришэд, колхозно тариашад ба советскэ интеллигенци үнөөрөөшье нэгэ интересэй, нэгэ уг зорилготой байжа, гар гарһаа барисалдан ябажа, эбтэй эетэйгээр коммунизм байгуулжа байба.

Капиталдай оронуудта арадууд ба наһанууд дүүрэн ба дүүрэн бэшэ эрхэтэй гэжэ, зонхилдог ба зонхилдогдог гэжэ, дээдэ ба доодо яһанан гэжэ хубаарилдаг байба. Үндэһэн яһанай нимэ илгэн, доромжолго эгээн ехээр гаргадог орон гэхэдэ США байна. Америкын негритианска хүн зонинг тон ехэ доромжолдог ба хашалта доро байдаг. США-да негрүүдые сегрегация оруудлаг (сагаан шарайганһаа илгадаг); негрүүдые штадуудта—тусхай поселотуудта, горуудта — тусхай кварталнуудта (жэшээлхэдэ, Нью-Йоркдох Харлем) байлгадаг, поезд ба трамвай соо сагаан шарайтанһаа тусгаар вагонуудта, аминданы ябуудлаг, Ингэжэ негрүүдые илжажа, элдэбээр доромжолодог байна. Негрүүдые сүүдгүйгөөр личивалжа, собожо аладаг юм. Ку-Клукс-кланай бандидууд негрүүдые хэлээдэһе алахадха ээмтэхэгүй юм. Үндэһэн яһанай, колониялына дарлалта да олон миллион арал зон дэлхэйи бумбарсэгэй бэшэше талануудта мүнөөшье хүртээр собожо байна.

Нүхэр Сталин халаа шэнэ Конституциин проектын дүрбэдхи онсо өөр талые харуулха зуураа илгэжэ заагаа һэн: буржуазия конституцинда орходо СССР-эй шэнэ Конституци гүн үнэгэги интернациональна удхатай юм. Манай Конституци халаа бүхэ наһанууд ба расануудай адли тэгшэ эрхэтэй байха принципһэ энэ үндэһэн абана.

Сталинка Конституциин тунхаглаһан тэгшэ эрхын үндэһэн дээрэ манай орон дотор советскэ социалистическэ обшествоын хүргэлтын инэне хүсэн — арадуудай хоорондох хани барисаан бин болоһон байна. СССР-эй арадуудай хани барисаан, ахадуу ёһоной харилсаан туйлаалсалга коммунизм байгуулыг тэргдхэнэ. Эртэ урлада дарлагданан байһан арадууд советскэ засагай үедэ өһөндэһэн гүрэн түрэтэй боложо, агууехэ ород арадай туйлаамжаар ажакын ба культурын талаар айтхатар хөлө ургашаа даһшаба.

СССР-эй шэнэ Конституциин проектын табдахи онсо өөр талын юуб гэхэдэ, тэрэнэй эсэглэл хүртээр хэлбэришгүгэй демократизм болоһон гэжэ нүхэр Сталин хургана. Буржуазия конституцинууд гражданинуудай адли эрхэтэй байлгы, тэдэһэй демократическэ эрхэ сүлөө нэгэ һаа сэхэ арсадаг, үгышые һаа ёһо тэдгээр, наагуурн мэдэрһэные мүртөө, саагуурн элдэб шалтагаан, ажагдалтанууды баримталан, тэгшэ эрхые ба демократическэ сүлөө үгы хэлэ.

Советскэ Союз дотор гүрэнэй бүхэ засаг ажалшадай депутатуудай Советүүдээр дамжуулан городой ба хүдөөгэй ажалшадта ха-

бадана. Арал зоннай бүхидөө гүрэнине хүтэлхэ хэрэгтэ хабаадуулагданхай.

Эсэстэ манай Конституциин проект үшөө нэгэ онсо өөр талатай.

Буржуазия конституцинууд гражданинуудай эрхүүдые ёһо тэлыгээр бэшэлгээр хизаарладаг, тэдэ тэдэ эрхүүдые бодото дээрэ бэелүүлжэ условинууд тухай, тэдэһине бэелүүлжэ арга боломжонуд тухай, тэдэһине бэелүүлжэ арга хэрэгсэлүүд тухай паналаа табидаггүй.

Нээрээшье тиймэ. Жэшээлхэдэ, США-гэй конституци ба эрхүүдэй Билль гэдэгтэ элементарна буржуазно-демократическэ эрхүүд тухай олон статьянууд бэшгдэлэн аад, мүнөө болохо Уолл-стридын баяшуудай хүсэлээр тэдэ эрхэ сүлөөнүүд үгы хэгдэһэн байна.

«Смитын хууль» хадаа США-гэй бүхэ прогрессивнэ хүнүүдые, эб найрамдалай тала баригшадые хардаха мүрдэхэ эрхэ олгоһо. «Маккаренэй хууль» болбол нэгжэлгэ ба арест хэжэ хизааргүй эрхые полицида үгэнэ. «Тафта-Хартли хууль» хадаа американска худалмэришэн ангиин 150 жэл соо тэмсэжэ олоһон профсоюзда нэгдэхэ эрхые үгы хэнэ.

Фашистска эдэ инагта хэрэгтэ хуулинуудай үндэһөөр бүхэ орон дотор элдэб хардалга мүрдэлгэ хэгдэнэ.

Энэ мэтын жэшээнүүдые харуулаха болоо һаа, гансаханшье США-да бэшэ, мүн бусадшье капиталистическэ оронуудта тоо томшо гэжэ нүхэр Сталин заһана.

Шэнэ Конституциин проектын онсо өөр талын юуб гэ хэгдэ, гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ, тэрэ хадаа гражданинуудай формальна эрхүүдые бэшгдээр хизаарладаггүй, харин эдэ эрхүүдые лал элдэхэ тухай асуудалда, эдэ эрхүүдые бэелүүлжэ арганууд тухай асуудалда гол анхаралаа хандуудла.

Тэдэ үнөөрөө тиймэ. Хэрбээ манай Конституци дотор амарха эрхын тухай хэлгдэһэн байгаа һаа, тэрэ эрхээ советскэ хүнүүд дүүрэнээр элдэжэ. Манай ажабайдал үдэрһөө үдэртэ найжарна. Табалахы табанжэлэй түсэб тушаа директивнүүд дотор санаторинуудтай һууринуудтай тоо 15 процент тухай, амаралтын гэрнүүдтэй — 30 процентээр ехэ болохо гэжэ харваалагдаа. Коммунистическэ парти, Советскэ правительство ажалшадай өһөндэһэн эрхүүдые гүйсэдээр элдэхэ бүхэ арга олгоһо.

Нүхэр Сталиной элдхэл гансахан КПСС-эй ба Советскэ засагай практика ажал-ябуудлада ехэ үүргэ эзэлжэ бэшэ, мүн арадай демократиин оронуудта гүрэнэй, партинай, социалына, национальна ба бусад асуудалнуудые шиндхэгдэхэ эсэмэргэн заваран боложо үгэхэ байна. Эрхэ сүлөөгэй, эб найрамдалай, эдихэ талханайгаа түлөө тэмсэжэ байгаа капиталистическэ оронуудай ажалшадта урлалай гэрэл туяа болохо байба.

Манай арал сталинска Конституци дотор баталдаһан инаглалтны удирдалга доро туйлаһан байна, тэрэнэй удирдалга доро мүнөө коммунизмын материално-техникескэ база байгуулыг туйла эршэ зориг түсөөр худалмэрилжэ байһан.

Сталинка Конституци уласхорондын үгаа ехэ удхашанартай юм. Аяар 1936 ондо өөрынгөө элдхэл дотор Агууехэ Сталин болбол «СССР-эй шэнэ Конституци хадаа фашистска хэрэгтэ эрлин ёһоной урдалта тэмсэл-ябуулажа байгаа шадта бүхидэһэн моральна туйлаамжа ба бодото дэмжэлгэ болохо юм» гэжэ хэлэнэ. Тэдэ үнөөрөөшье тиймэ болоо. Сталинка Конституци сооги агууехэ пангин принципүүдые баримталан тэмсэһэн Центральна ба Зүүн Урда Европын арадууд, Хитадай ба Корейн арадууд өһөндэһэн оронуудта арадай демократиин ёһо гурим байгуулаа, баһал манай Конституцине даһанан демократическэ конституцинуудтай болоо. Манай Конституциин ариун пангин принципүүдые өһөндэһэн оронуудта бэелүүлхын түлөө ажалшадай тэмсэл мүнөө капиталистическэ оронуудта хаана хаангагүй—колониудташье, метрополидшье болоһон. Ажалшадай энэ тэмсэлые коммунистическэ партинууд толгойлоо.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэ дэлхэйн ажалшад капиталһантай хэжэ байгаа тэмсэлдэ илаха, манай СССР дотор туйлагдаһан ба Сталинка Конституци дотор баталдаһан туйлаганууды өһөндэһэн оронуудта бэелүүлжэ байһан.

Д. ЛОБАНОВ.

Электрослесарь Геннадий Теплыгин Улан-Удэ станциин паровозно депогой электротехкэ хуураарладаг юм. Мүнөө энэ нүхэр Сталинка Конституциин Удэрай худалдэ станицаноска вахтада жагсаад, үдэр бүри хоёр нерөө хүртээр дүүргэнэ.

ЭРАГ ДЭЭР: Комсомолец Г. Теплыгин электромотор завабарилжа байһа.

А. Мантэвэй фото.

ЯРУУНЫН АЙМАГТА ТҮРҮҮ АГЕНТ

Уполномоченный Ульдиригын участкай агент нүхэр Г. Жамьянов аймагайгаа агентиудай дундахы мүрөөһөнлэ түрүлжэ ябана. Тэрэнэй дажа байһан участкай колхозууд ба колхознигууд хүдөө ажакын ба малажалай продуктуудые гүрэндэ тушааха жэлэйнгэ түсбүүдые аймаг дотороо хамтаһаа түрүүн дүүргэдэ, 1953 оной тоосогондо эхэ продукт тушаанхай.

ГҮҮРТЫНХИДЭЙ КУЛЬТУРНА ГУЛАМТА

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой (Ульдириг) Сайдам гэжэ ногагтахи малай гүүртын худалмэришгүшэй улаан булан найнаар түхээрэгдэнхэй. Тэндэ плакадууд, портретүүд, лозунгиуд үлгэртэй ба ходоодо сбээр дулаан байдаг. Гүүртын малшад сүлөөтэй сагтаа улаай буландаа сугларжа, шэнэ газетэ, журналнуудые ба номуудые уншадаг, радио шагнадаг юм. Агитаторнууд нүхэд Цыренова, Шагдарова партиин XIX съездын түүхэтэ документүүдээр хөөрлэдэнүүдые хэнэ.

УНШАГШАДАЙ ТОО ОЛОШОРНО

Комсомольскэ тосхондо хүдөөтэй библиотекэ нэгдэнхэр 2 жэл болоо. Энэ үе соо тус библиотекэ һайн байратай болоһон, номуудайгаа фондзын нилээд баяжуулаһан байна. Мүнөө уншагшадтай тоо нёдоодо жэлэйхинэ» 71 процент олошороо.

Библиотекын уншалгын зал соо үдэһын үедэ зайуушууд ба наһагтайшые колхознигууд олоороо суглардаг юм. Библиотекые даагша нүхэр Княжева тэдэртэ газетэ болон журналуудта толлогдоһон һонин статьянууды уншажа үгэдэг байба.

КОЛХОЗОЙ АМЖАЛТАНУУД

«Улаан туяа» колхоз ерэхэ жэлэй тарилага хэрэгсэлдэхэ үрнэйнгэй ороһые сэлбэрлэжэ сум хаһан, колхознигуудайгаа ажалта үдэрүүдтэ ехэ таряа хубаалан байна. Мүн энэ жэлд малажал хүжөөхэ гүрэнэй түсбүүдые бүхэ түрлөөрн дүүргэжэ, ехэ амжалта туйлаба.

Тус колхоз дурсагдаһан амжалтануудайгаа түлөө аймагай Хүндэлэлэй доскада бэшгдэбэ.

В. Байборodin.

Шэнэ номууд

Улаан-Удэ городой номой магазинуудта шэнэ номуудые абаба. Тэрэ тоолдо:
П. Д. Миронов — Конькигаар полжороты. Үнэһ 60 мүнгэн.
В. Кученко, Б. Косинцев. — СССР-тэ конькигай спорт. Үнэһ 2 тух. 40 мүнгэн.
Н. Евдокимов, А. Медников. — Донине мэдэлдэ абалга. Үнэһ 1 тух. 75 мүнгэн.
А. Медников, А. Старков. — Дон ба Волга дээрэ гэжэ очеркиуд. Үнэһ 1 тух. 45 мүнгэн.

Колхозуудтай хэгдэдэг тоосоо гуримшуулаха

«Хүдөө ажакын артелиин Устав элдэхэ ябадые эрид шууд усдаха, колхозно зөөрине үрлэн сэмтэй хууудые колхозно байгуудалтын дайсад мүн гэжэ социалистическэ гүрэнэй хуулин ёһоор эгээл хатуугаар хэтэхэ шухала» — гэжэ нүхэр Г.М. Маленков партиин XIX съездэ ВКП(б)-гэй Центральна Комитетэй худалмэри тухай хэһэн тоосото элдхэл соогоо хэлэһэн байна.

Зарим аймагуудай хүдөө ажакын таһагуудай хүтэлбэришын худалмэришгүшэд, колхозуудай правленинүүд ба шалгалтын комиссиудууд организацион ба элдэб хууудыг колхозуудай абалине нэгэжэ абаха талаар ёһотой хэмжэе абанай.

Олон аймагуудта предприятинууд ба организацинууд колхозуудтай хэжэ тоосоого мүнөө хүртээр хүсэд гуримшуулагдай. Иланганга бэлдэхэлэй ба кооперативна организацинууд, ой модной промышленностиин предприятинууд, тоһонной заводууд колхозуудтай саг болзортоо тоосодоггүй, һараһаа һарада олохон колхозуудтай үрлэй байдаг. Жэшээлхэдэ, Бичурын аймагай тоһонной завод (директорын нүхэр Антонов) тус аймагай Лениней, Калинин ба Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта хэдэн мянгад түхэриг үрлэй юм. Мүн Иволгын, Кяхтын, Торин, Хорин, Сэлэнгын аймагуудай тоһонной заводууд колхозуудһаа абаһан-продукциин түлөө саг соон тоосодоггүй, уншагайрууддаг байна.

Мүн «Заготсколой» аймагуудтай конторонууд колхозуудтай тоосогоо хэгдэхэ ношбордог. 1952 оной ноябрийн 1-дэ Түхэнэй, Торин, Кяхтын, Кударын, Иволгын, Заиграйн, Зэдын ба Бичурын аймагуудтай конторонууд олохон колхозуудтай үрлэй байгаа. Кударын аймагтай конторо Маленковой ба Ждановой нэрэмжэтэ колхозуудта үгэхэ үрнэ 1952 оной февралы һараһаа хойшо түлэһэнгүй. Иволгын аймагтай конторо «Осолянахим», Маяковский ба Андреевэй нэрэмжэтэ колхозуудһаа август һарада абаһан мануудай түлөө тоосогүй байна.

«Бурмонголесс» трестын Хандагатай леспромхоз (директорын нүхэр Заковский) Бичурын аймагай «В защиту мира», Чапавай нэрэмжэтэ колхозуудтай 1952 оной үбэл ба хабарай үедэ хэһэн худалмэринин түлөө мүнөөшье хүртээр тоосодоггүй байна.

Советскэ правительство, Коммунистическэ парти болбол хүдөө ажакын артелиин Уставые наринаар сахиха хэрэгтэ ногагуудай Советүүдтэ ба тэдэй гүйсэдхэхэ комитетүүдтэ ехэһэн үргэ даалгалан байна. Харин тийхэдэ зарим сельскэ Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитетүүд, тэдэй түрүүлэгшээр хүдөө ажакын артелиин Уставые элдгдэхэ шапта тэмсэл ябуулхын орондо, өһөндэһэн тэрэһине эбсэжэ, колхозуудта 3—4 һараар үрнэ түлээгүгэй байдаг юм. Жэшээлхэдэ, Иволгын аймагай Гурлуын соһоной Советэй гүйсэдхэм Андреевэй нэрэмжэтэ колхоздо 1676 түхэриг үрлэй аад, хэдэн һарын турлада тэрэнэ бусаанагүй. Бичурын аймагай Дээдэ-Маргентын сельсоветэй гүйсэдхэм Сталиной нэрэмжэтэ колхоздо 1000 түхэриг үрлэй улаанай түлээгүгэй.

Бичурын, Зэдын, Кяхтын ба Түхэнэй аймагуудай кооперативна организацинууд ба тэндхи «Заготживсырьёгой» конторонууд колхозуудтай баталһан догвороор харваалагдаһан болзор соо тоосоо-

гоо хэдэггүй, гүрэнэй хуулинууд элдгдэг байна.

Республикын аймагуудай зарим колхозуудта сметовоудууд шалгалтын комиссиудууд олоһон үе уялануудта ёһо тэдгээр албан хойргоор хандадаг дээрэһини нилээд горьтойхон, гүрэн зөөрине элдэб хуууд үрлэн хөд, удаан саг соо колхозууднассда бусагтадаггүй байна. Жэшээлхэдэ, Баунтын аймагай Буһан нэрэмжэтэ колхоздо колхознигууд 20345 түхэриг үрлэй, 1951 онһоо хойшо үрлэй юм. Жэнгын аймагай Сталиной нэрэмжэтэ, «1-ос мая», «Зурганай» Курумканай аймагай Калинин ба Лениней нэрэмжэтэ колхозуудтай үрлэй хуууд олон. Сэлэнгын аймагай Карл Маркс нэрэмжэтэ колхозой шалгалтын комиссиудууд рүүлэгшэ нүхэр Б. П. Батуев хойзоһоо 700 түхэриг удаан соо түлээгүгэй.

Колхозуудай мүнган зөөрине соон юундэ мүнөө хүртээр тушуулагдаагүй байна гэхэдэ, хон колхозуудай правленинүүд хэрэгтэ зохихо анхарал туйла туйла счетоовуудта эрлэйлгдэггүй байна. Тиймэхэ олоһон зуудай счетоовууд правленинүүд болон организацинуудтай хэжэ тоосоого саг соон хэдэггүй, улаанаар түлээгүгэй организацинууд болон предприятинуудай риние сүүдээр нэгэжэ абаһан байна. Жэшээлхэдэ, Баунтын аймагай колхозууд нилээд ехэ абали юм. Тиймэхэһе, энэ орой һарын турлада энэ аймагай колхозуудай правленинүүд мала 28301 түхэриг нэгдэнхэр мэдүүлгэ арадай сүүдүүдтэ байба.

Бичурын, Яруунын, Курмын, Кяхтын, Сэлэнгын, Торин ба ринэй аймагуудай гүйсэдхэхэ тэдүүдэй хүдөө ажакын таһагуудтай инструктор-буһанууд, колхозуудтай тоо бичиг найжаруулаха ба колхозуудтай тоосоо гуримшуулаха хэрэгтэ колхозуудай счетоовуудта ба шалгалтын комиссиудуудта болоһон наламжа үзүүлдэггүй, колхозуудһаа мэдэлхүүдые зуулаад, республикын ажакын министрстводэ эльгэдэг. өһөндэһэн дүүргэдэг юм. Энэ аймагуудэй комитетүүдэй ажакын таһагуудай хүтэлбэришгүшэд Жаркой, Телелин, Брэн Окружни, Михайлов, Бадамынасье гэгдшэд колхозуудыи-эмхидхэлэй талаар баян тухай парти, правительстваны хэбэринуудые дүүргэжэ үгэхэ ёһо тэдгээр ханлана, тэдэһе лотороо бэелүүлхын түлөө тоор тэмсэгүгэй.

Бэлдэхэлэй ба кооперативна организацинуудые ба мүнөөшье эхмхи зургаануудые улаар колхозуудтай хэһэн худалмэришгүшэд ба тэдэйгээ абаһан түлөө ба тэдэйгээ абаһан хуули туйла хана соон тоосогон хэргэй байхадаа «Хүдөө ажакын артелиин Уставые элдгдэхэ» номуудые усдаха хэмжээһэн хай» СССР-эй Министрствын үдэй ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитетэй 1946 оной сентябрийн тогтоолые бүдүүлгэһэн гэһэн.

Партиин, правительстваны бичигнуудые дүүргэлтэ болон колхозуудтай хэжэ али бичиг сооо наатуудлаг хууудые туйла рюасалгада хабаадуулаха хэрэгтэ.

С. Вайс.

Үбнэ ногооной үндэр ургасын түлөө

«1951-1955 онуудта СССР-ые хүтжөөхэ табдахи табанжэлэй түсэб тушаа» партиин XIX съездын директивнүүд соо тэгжэлэй асуудалые шиндхэгдэхэ онсо шухала анхарал хандуулагдаа. Тэгжэл үйлдэришгүшэ нимэ хэмжээгээр: үбнэ—80—90 процент, клубые ба корнесуудые—3—4 дахин, силос—2 дахин ехэ болгохо гэжэ директивнүүд соо харваалагдаһанхай. Энэ хадаа тэгжэлэй бата бүхи база байгуулаһагүгээр колхозно нитын малажал амжалтанайгаар хүжөөхын аргагүй байһаные үшөө даһан гэрлэнэ.

Би колхозодо луговоодо үннэй худалмэришлэб. Сабшалангай ба бэлнээрин газар найжаруулангүй, тэдэн дээрэ агротехническэ худалмэришүүдые үргэнөөр ябуулангүй, жэлд нэгэ жэлдэ улам бүри олошоржо байгаа колхозойнгоо малые тэгжээр хангахын аргагүй гэжэ би өөрынгөө худалмэриш дүй дүршэлдэрлээрэй ойлгоһон байнаб. Тиймэхэһе би болбол Худан гол дээрэ жэл бүри хаалтанууды хэжэ, тошон халажа, уынье сабшалан дээгүүрээр тараан хүргөөд, хабартаа найрамарн сабшалангай уналдаһан. Нёдоно үбэл 5 квадратна километрын газарта 1-һэ 2 метр хүртээр зувантайгаар мүлһэ хүргэһэн ба тэрэ-

гээрэ хабартаа 1500 үдүр тар сабшалан уналһан байһан говоудуудай республиканскэ сөөндэ оролсоод, суута үнүүд нүхэд Батышев, Санжаан манжон болон Бусадай дүрлэй танилсажа, өөрынгөө худалмэришгүшэд хэрэгсэлдэхэ түрлээр 15 центнер урлал гнаб. Гэбшье, энэһине туйла амжалта гэжэ тооложо байһан Юуб гэхэдэ, бүрн үндэр урлалха арга боломжо бидэндэ дуудта бин.

Партиин XIX съездын директивнүүдые амжалтануудые гэрлэнэ, социалистическэ мүрөөһөнлэ соод, эрхэ жэлдэ бичиг дээр ургаса хуряахын туршалан дээрэ агротехническэ мэринүүдые бэелүүлжэ мүнөөшье жэлдэ бүрн ехэ хуу

Партийн XIX съездын шийдхэбэринүүдэ дүүргэлгэдэ бүхы хүсээ элсүүлэе

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съездын хүдэлмэрин дунгуудэ зүбшлэгдэ зо-роулагдан хамтын суглаан нояб-рини 21-дэ Мухаршээрэй аймагй Ново-Занганска селсоведэй Стали-най нэрэмжэтэ томодохгодон колхозо болобо. Согтой хүюун колхоз-нигууд артелингэ клубта эртэн-лэе сугларжа эхилэ. Колхозой са-довод, жара гаран наһатай үбэн Фрол Вилулович Филатов, арбин юһе наһатай наашилан, комсомол-ка Надежда Иванова болон бусад суглаанай нэгдэхы хүлэжэ бай-хе үдөө колхозойнгоо ажал хэрэг тухай хөөрлэнэ.

Удэрэй тэбхэр 2 час. Клубай зал оо артелингэ гшүүдэ багтажа яла-тараа сугларанхай. Колхозой түр-үрлэгшэ Михаил Филиппович Фролов колхознигуудай хамтын суглаан нэгдэ гэжэ сонсоно.

Удаань, «Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съезд ба манай орондо коммунизм бай-гуулжа зорилгоонуд» гэжэн элхдхт хэжы съездын делегат, КПСС-эй Мухаршээрэй айкомой секретарь нүхэр И. Н. Мирошниченко үгэ үгтэнэ.

Съездын хүдэлмэри ба тэрэнэй түүхэтэ шийдхэбэринүүд тухай, «СССР дотор социализмын эконо-мическа проблемнүүд» гэжэ нүхэр И. В. Сталиной зохёолой удхаша-нар ба тэрэнэй коммунизм байгуу-ла программа болохо байһан тухай элхдхлэ дэлгэрэнгүйг хэлэ.

Ленин—Сталиной партиин хар-валһан замаар коммунизмад зо-риго абаһан советскэ деревиний шяжэ түхэлэй тангшагүйгөөр хувиһыне бодото тоо ба жэшээнүүд дээрэ элхдхлэ хуруулаа.

Дайнай хойто тээхи нүүлэй гур-бан жэлэй турша соо аймагй колхозуудай тарилгы талмай 18,3 процентээр нэмэ. Тарянайн урга-сын валовой сугауулаа нилгэд эхэ болоо. Эдэ үр дүнгүүдэ туй-лах хэрэгтэ баян техникэ экээр туһалаа. Энэ техникээр манай түр-рэг гүрэн советскэ таряашадые зөбсөглэһэн байна. Мухаршээрэй аймагй машинно-тракторна стан-цинууд имгалт 1951—1952 онууд-та 32 трактор, 42 комбайн, хүдөө ажыхын бусад олон машинанууды нэмжэ абаһан байна. Энэ жэлдэ насхасхан Сталиной нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ 20 комбайн хүдэлмэрилөө. 1940 ондо Гашейн МТС бүхыдөө эдэ шэнгэн комбай-нуудтай байһан юм.

Деревиний ажалшадай мате-риалына ба культурна хэмжээн гүрэн ургаа. Аймаг соо 1940 ондо насхасхан дунда хургуули бии бай-һан аад, мүнөө гурба болоо. До-лоон жэлэй хургуулинууд 5 байһа-лаа 9, эхин хургуулинууд 9 бай-һаана 13 болоһон байна.

Арад зоной эдүүрө хамгаалха тухай парти ба правительствын эхэ зүгэн оролдогто гаргаад байһа-нын эмнэлгын эмхи зургаануудай ургалта дээрлээ харгалдана.

Эдэ бүгдэ халаа советскэ хү-рүүдэй эрилтэнүүдэ хангаха ба манай нэгтэ хэе ороной налбаран мандала тухай коммунистическэ парти ба манай правительствын саг үргэлж ашарал оролдогто гарга-гай, хүдэлмэришэн ангин, колхозо таргашадай ба советскэ ин-телигенцинын зохёон байгуулахы ажалай үр мүн болоо.

Артелингэ гшүүдэй зорилгоонуд тухай элхдхлэ үргэлжлүүлэн хэлэ. Колхозо хэрэглэгдэгүй ре-зервүүд үшөө бии, — гэжэ тэрэ шана, — тэднине хүсэдөөр аша-гжа гэшээ колхозник бүхэнэй ула-ла мүн.

Партийн XIX съездын директи-вүүдээр хүдөө ажыхын үмэнэ зорилгоонуды стхасан-ска ажалалара бөлүүдхын тула Сталиной нэрэмжэтэ колхоз-ой гшүүдэй бүхы хүсээ гаргаха айһанда найлана гэжэ элхдх-лингэ тэргэхэл дээрэ цүхэр Ми-рошниченко мэдүүлэ.

Нүхэр Мирошниченкин элхдх-лэе колхознигууд эхэ эдэхэ хэ-лэлтэйгээр зүбшэн хэлэ.

ТАРЯАН АЖАЛ МАНАЙ АЖАХЫН ГОЛ НАЛБАРЫ МУН

Сталиной нэрэмжэтэ манай то-модохгодон колхоз ороһото ба элхдхлэе культурануудай, хартаа ба овощин тарилгын талмай эрэхэ тудам үргэдхэнэ, — гэжэ таряанажалай № 6 бригадын бри-гадир Семен Степанович Симухин мэдүүлэ, — эдэ культурануудай тарилгын талмай энэ жэлдэ 8 мян-гашау гектар болоо. Гансахан колхозо культурануудай ургасын тарилгын суглауулаа 75 мянга шатуу гектар болоһон байна юм. Энэ хэ мүүдэ 25 мянган центнер таряа шажы гүрэнэйгөө үмэнэ уялга-бабэ, түрүүд дүүргэдэ, үрэнэй талмай, фуражна ба бусад фонд-ууды байгуулаад, колхознигуу-д ажалта дээр бүридэ гурбан програм хүрэтэр таряа хубажа эхэ олгоно.

Гүрөөр биднэр, түрүүшынгээ ам-уудануудаар наһагаал амарха үргүйди, өөрнөөр хүдэлмэринэ

эдэ резервүүдэ хүсэдөөр аша-глажа шадхаа байнади. Саашань колхознигуудай хэйн хүдэлмэринэ бүридхэхэ ябадалай нула байһанай түлөө бригадирнууд ба колхозой бухгалтерине нүхэр Иванов шүүм-жэлбэ.

— Шэнэ табанжал соо 8 миллиард пүүднэ бага бэшэ ороһоо таряа жэл бүри үйлдбэрлэхэ зорилго мнэй оройной таряашадай үмэнэ табигдана. Манай Сибириин колхозууд гектар бүриһөө 16—17 цент-нер таряа ургуулаха зэргэтэй байна. Энэ хадаа тон харюусалгатай зорилго болоно. Колхозник, энэкине биднэр бөлүүдлэе шадхаади.

Юуб гэхэдэ манай парти ба правительство колхозууды түрүү тех-никээр бүрин хангана, газартай үржэл экэтэй. Харин газар элдүү-рилгын культуры дээшлүүлэхэ, тарилгын хойноһоо харуулаха гэхэ зэргын бусад хэмжээ-ябуулганууд имгалт манай оролдогто хэшэл-лээ дулдыдаха байна. Манай элти-нэ үрэнэй ажыхы жэшээ болгон хаража үзэе, — гэжэ нүхэр Лютеева хэлэбэ, — тэрэ хадаа зүб севоорол-то ороһоной ба таряанайнгаа газар найнаар элдүүлгэнэй ашаар энэ жэлдэ 170 гектар талмай дээрлээ 25 центнер, 200 гектарнаа — 22 центнер, 220 гектарнаа — 19 цент-нер шэнинсэ гектар бүриһөө аба-һан байна.

Бороо хура орохынь хүлэжэ хуунгүй, севооборот үргэнөөр нэб-тэрүүлэхэ, таряанайнгаа газар найнаар элдүүлгэнэ, нотагай ба ми-нералына үтгэжүүлгэнүүдэ экээр хэрэглэхэ, уһалагдаад талмайнуу-да үргэдхэхэ, тарилгын хойноһоо харуулаха ёһотойди. Энэ хадаа тогууртай ургаса абаха гол ус-лови болоно. Эдэ бүгдэ туйлахын тулада олон жэлэй ногоо тарилгатай севооборотдо 3—4 жэлэй турша соо орохо, Түгнын уһалуу-рин системэ бариха, тогууд ба складууды шэнээр түхээрхэ, эрхэ хжэлэй хабарай тарилгада эмхи-тэйгээр бэлдэхэ асуудалууды колхозой правлени ба агрономууд шийдхэхэ зэргэтэй.

Гашейн МТС-эй директор нүхэр Перевалов колхознигуудай суглаан-да байлсаа. — Энэ жэлдэ, — гэжэ тэрэ хэлэбэ, — Сталиной нэрэмжэ-тэ колхоздо 20 комбайн, 30 трактор, 120 үлүүтэй хүдөө ажыхын бусад машинанууд хүдэлмэрилөө. Механизаторнуудай найнаар хүдэл-мэрилгэнэй ашаар манай колхозо хэгдэхэ тракторна хүдэлмэрин түс-бэ 120 процент гүйсэдхэгдөө. Жэ-лэйнгэ түсбүүдэ 110—115 процент дүүргэн тракторна № 5, 10 ба 20 бригаданууд илангаа най-наар хүдэлмэрилөө. Комбайнернууд мүн лэ нилгэд эхэ амжалтанууды туһалаа. Жэшээхэлдэ, «Сталинец» 6» комбайнаар комбайнер нүхэр Иванов 700 гектар хадаһан, 11 мянган центнер таряа сохиһон, Леонов — 600 үлүүтэй гектар ха-даһан, 9 мянган центнер таряа сохиһон байха юм. Комбайнернууд Суменков ба Никонов самоходло комбайнуудаар 400—450 гектар таряа хуряага.

Тинхэтэй хамта, колхозой правле-ни ба таряан ажалай бригадын бригадирнууд тракторна бригада-нууды хүдэлмэришдөөр дутуу-гаар хангалад, механизаторска кадрнууды бэлдхэлгэдэ хайхар-рамажгүйгөөр хандагад гэжэ нүхэр Перевалов шүүмжэлһэн байха юм.

Ленин—Сталиной партиин агуу-эхэ туйлалтанууд тухай, партиин XIX съездын шийдхэбэринүүдэ бөлүүдхэ талаар колхознигуудай үмэнэ табигдажа байһан зорилго-нууд тухай жирий колхозник Ла-зарь Ефимович Иванов хэлэ.

— Мүнөө жэлдэ, — гэжэ тэрэ тэмдгэлэбэ, — нёдондойдхиһоо найнаар хүдэлмэрилөөди. Энэ хадаа биднэй наһа амаруула ёһотой. Колхоздомнай үшөө ашаглагдагүй резервүүд олон ха юм. Артелингэ гшүүдэй эбтэй эмхитэй ажаллар

эдэ резервүүдэ хүсэдөөр аша-глажа шадхаа байнади. Саашань колхознигуудай хэйн хүдэлмэринэ бүридхэхэ ябадалай нула байһанай түлөө бригадирнууд ба колхозой бухгалтерине нүхэр Иванов шүүм-жэлбэ.

МАЛАЖАЛДА БА ОЛЗО ЕКЭТЭЙ НАЛБАРИНУУДА ХОДОДО АНХАРАЛ ТАБИХА

Колхозойнгоо нитын малажал саашадань хүгжөөхын тулада экэ анхарал табиха шухала байһан тухай үгэ хэлэһэн нүхэд тэмдгэлэ-бэ.

— Нүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилгэдэ, — гэжэ МТФ-е даагша Филипп Николаевич Тро-фимов хэлэбэ, — эбэртэ бодо мал үсхэбэрлэхэ түсбөө дүүргэе. Зуун үнээн бүриһөө 90 тугал абтажа, бүрин бүтэнөөр тэнжээгдэе. Үнгэ-рэгшэ жэлэйндэ орходоо нү наалга 3 дахин шахуу нэмээ, тэрэ-нэй ашаар гүрэндэ нү тушааха түс-бөө болзорһоонь урид дүүргэ-бди. Гэбэшье, хэрбэ фермы дүй дүршлэтэй колхознигуудаар хүсэд бүридүүлхэ, тэрнине үбнэ тэжээ-лээр талдуулангүй хангаха бусад хэмжээ-ябуулганууды дүүргэхэ тухай колхозой правленин анха-рал экээр табигад байгаа һаа малшадэй амжалтанууд бүри экэ байха нэн.

Мүн малай типовой байранууды бариха, малай ажал эхэлтэй хүдэлмэринүүдэ механизацияла шухала байһан тухай үгэ хэлгэшэд тэмдгэлэбэ.

66 наһатай колхозник Фрол Ви-кулович Филатов суглаанда эдб-хитэйгээр хабаалдасаа. Фрол Ви-куловичын хүтэлбэрээр 5,26 гектар талмай дээрэ колхозой сад тариг-данхай. Садын энэ жэлдэ эдэшэ-жэ эхилэ. Радетка-яблокин, виш-нин, үхэр шодонэй, малинын, кри-жовиний түрүүшын үр-жэмэс суг-луулан абтаа. Колхоз болбол сал-һаа 12 мянган түхэриг олзо дохол оруулаар түсбэлһэн аад, 17 ми-нга үлүүтэй түхэриг олзо энэ жэлдэ оруулан байна.

АЖАЛАЙ ЭМХИДХЭЛ НАЙЖАРУУЛХЫН ТҮЛӨӨ

Ажалай эмхидхэл найжаруулажа бираагүй, журам эбдэдэ колхозни-гуудтай ба лодьернуудтай нулаар тэмсэдэ байһанайн түлөө колхоз-ой правленине, бригадирнууд ба малай фермэнүүдэ даагшадые үгэ хэлгэшэд шүүмжэлэе.

— Зарим колхознигууд, — гэжэ колхозник Аверьян Дмитриевич Лео-нов шүүмжэлэбэ, — оролдоһотой найнаар хүдэлмэрилдэггүй. Артелингэ гшүүд Филипп Ревенский, тэрэнэй намган Мария ба дүү Федора гэг-шэд хувиһаа ажаахыда намча-раад, колхозой нитын ажалда ну-лаар хабадана. Артелингэ ажал хэрэгүүдтэ нимэ хамаагүйгөөр хан-дагад абадалы үнэн сэхэ колхоз-нигууд саашадаа тэсэжэ шадхагүй гэжэ тэднээрэй ойлгохо сагынь ту-лаа.

Элхдхлэе зүбшэн хэлсэлгын түгсэхэл дээрэ колхозой правле-нин түрүүлэгшэ нүхэр М. Ф. Фро-лов үгэ хэлэе. Тэрэ хадаа колхозой хүдэлмэри, тэрэнэй амжалтанууд ба дутуунууд дээрэ, хэрэглэгдэгүй арга-боломжонуд ба артелингэ саашань хүгжэлтын перспективэ-нүүд дээрэ тогтожо хэлэе.

Колхознигуудай хамтын суглаан хадаа партиин XIX съездын шийд-хэбэринүүдэ найшаагаад, артелингэ ажыхы хүгжөөхэ табан жэ-лэй перспективэ түсбэ зохёохы колхозойнгоо правленидэ даалгаа.

1953 оной хүдөө ажыхын хүдэл-мэринүүдтэ эрхимээр бэлдэхэ ба тэрнине үнгэргэхэ социалистическэ уялганууды суглаан баталан абта.

Д. Санжимитыпов, манай корреспондент.

Мухаршээрэй аймагй Сталиной нэрэмжэтэ томодохгодон колхоз элтинэ үрэнэй ажыхы энэ жэлдэ эмхидхэхэ, таряанай үндэр ургаса туһалаа ба 700 центнер элтинэ үрнэ гүрэнэ тунзашан байна.

ЗАРГА ДЭЭРЭ: элтинэ үрэнэй ажыхы дагша агроном Ю. П. Лютеева (дун-д) хүдөө ажыхын Бүхэсоюзна выставкада элгөөхэ экспонатнууды Улан-Удын хүдөө ажыхын техникумй студенттартай хамта шадан олжо байна.

М. Миновой фото.

Ш. НИМБУЕВ.

Зүрхэнэй тангариг

(Ленинэй мавзолей соо)

Ашата эсэгэ Ленин багшамнай Амиды зандаа нойрсомо байнат, Хүн болгоһон бурт ашынгаа Хүрэм эрхэнэдэ байсама байнат.

Миний сэдхэлэй гүнзгы долгилоо Модожэ, хаража, шэнжэжэ байнат, Ардагын намтай элгэнэн хүндлалыо Абама тогтоогоод, байсама байнат.

Гайхансгүйт, мэдэндэм уһанай гүйхы, Шүүдэрэй эсбэрхан дундалда гэмэ мэдэнэт, Гайханагүйт, уралымй налганан байхы, Байгалай малмэрин байһандал гэжэ харанат.

Үнэнэй хүсөөр амалшадые бодхоом, Үгэн Россие нэрэмжэ байхадам, Олоной хүсые тэмсэлдэ жасгаан, Октябрьскэ илалтада ошомо ябахадэм

Холохой гартай барлагыда түрөө, Хохир дээрэ шажыма хэбтэхэдэм, Балда заруулжа, баһуулма тулишоой, Баабай, эмгыгэ оогломо ябахадэм

Алар хоолоо ажылан хараад, Алар нулахан абаган шажымад, Нанажа байгавт: «хүбүүхэн, хосорхойш, Найхан жаргал аралтаа элхэхш,

Үнэн эрмэ үүдэртэй орохол, Үгүстэй байдал үгы болон ошохол, Гар соотнай шадитэ гэрэл ношохол, Гэгээрэл эрдэм ханитнай болохол.

Олон илнүүд үнгэрэн ошоо, Оромнай танишагүй найхан болоо, Нам шынги үй түмэн хүнүүд Нарата дэлхэйн бүрин эздэ болсо.

Тэдэрэн золоо Танай гарлаа абза, Тэмсэл, амалай үргэн замаар эрза, Тугымтай тэнгэр хүртээр үргөө, Тургаалытай зайай одон болгоо.

Танай нэрэе анха дуулахада Баянай барлаг, үбэдэ соорхой яваад, Табидхи одон эндэ өрхэдэдэ Баяртай, эрдэмтэй, медальтэй эрзбэ,

Мэргалтай ардагынга ирөөл сооһоо, Жабхаланта амалайнгаа охин сооһоо Асэлһан дуум хүлээн абыт, Абын ёһоор ханан баясыт,

Ашата эсэгэ—Ленин багшамнай, Агуушэ аруун хэрэгтэнтэй, Амиды сагтаа үнэн ябахар Ами наһанай тангариг үргэнэ.

1950—1952.

Агитаторнуудай зүблөөнүүд

Сэлэнгын аймагй Загустай тосхондо агитаторнуудай зүблөөн боло-жо, Сталиной, Молоотовой, Лениной, Тельманэй, Кировэй ба партиин XVIII съездын нэрэмжэтэ колхозуудай, Сэлэнгын МТС-эй, механизаторнуудай хургуулин ба Загустайн дунда хургуулин парти-ин эхин организационуудай агитаторнууд байлсаа.

Зүблөөндэ хабаадагшад Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съездын дунгуд тухай съездын делегат цүхэр Очировой эхэ һонирхолтой элхдхлэ шагһанан байна. Һүүлээрнэ зүблөөндэ хабаа-дагшадта уласхоорондын байдал тухай лекци ушгадаа.

И. Тугутов.

Наяхан Нволтын аймагй Орон-гын сомоной Советэ агитаторнууд-дай зүблөөн болобо. Тус зүблөөндэ «Улаан Оронго», «Красный па-хар», «Коммунизм» колхозуудай ба Саянтын МТС-эй партийна эхин организационуудай 40 агитаторнууд хабаадаа.

«Партийн XIX съезд ба манай орондо коммунизм байгуулаха зо-рилго», «Табалхи табанжалэй түс-бэ», «Уласхоорондын байдал» гэг-һэн элхдхлэнууды зүблөөндэ ха-баадагшад шагһанан байна.

«Агитаторы блокной» ээлжэтэ 22 номер хэблэгдэбэ

КПСС-эй Бурят-Монголой обко-мой пропаганда ба агитацион таһа-гай гаргадаг «Агитаторы блок-ной» 22-дохы номер хэблэгдэбэ. Тус номер «Малай үбэлжэлгэ ба хүдөөгэй агитаторнуудай зорилго» гэжэн түрүү бэшгээр эхилдхэй. «Нинтэ-политическэ хүдэлмэрини дүй дүршлөө» гэжэн бүлэгтэнь: «Агитатор Балма-Ханда Нимаева» гэжэ Р. Балдановай, «Агитатор үйлдбэри дээрэ» гэжэ В. Алек-сандровой статьянууд толилодоо.

«Сталинка Конституциин Үдэр» гэжэ В. Л. Островскаягай, «Сталин-ска табалхи табанжал — комму-низма орохо зай шухала шата мүн» гэжэ С. Балбековэй элхдхлэ-нүүд ба хөөрлөөнүүдтэ хэрэглэ-дэхэ материалнууд толилодонхой.

Уласхоорондын байдал гэгһэн бү-лэгтэнь: «США-дахи һунгалтануу-юу харуулаб» гэжэ статья толи-лодо.

Блокной түгсэхэлдэнь агитаторнуудта хэрэгтэй номуудай список бии.

Краснодоной героинууд тухай хүгжэмтэ зохёол

Ю. Мейтүсэй «Залуу Гварди» гэжэ оперо Бурят-Монголой Лениной орденото оперо ба баледэй театрын сцена дээрэ табигдаба

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу-эхэ дайнай үдэе Краснодон городо эмхидхэгдэһэн «Залуу Гварди» гэжэ подпольно комсомольско ор-ганизациин гшүүдэй немецкэ бу-лимтарашадта эсэргүүгээр абуул-һан шэн габыята тэмсэл гансахан советскэ орон доторо бэшэ, харин бүхы дэлхэй дээрэ суурхалан, үнэн сэхэ хүнүүдэй сэдхэл зүрхэндэ бүхөөр ороһон байха юм. Партийна организациин хүтэлбэри дор тэ-лэнэй баатар зоригтойгоор тэмсэлэн тухайн уранзохёолшо Александр Фадеевэй «Залуу Гварди» гэжэ роман бэшгэдэһэн, драма зохёогдо-һон, хоёр серитэй кинокартина бай-гуулагданан ба украинска композит-ор Ю. Мейтүс «Залуу Гварди» гэ-жэ оперо найруулан байна.

Тус опере Бурят-Монголой Ле-нинэй орденото оперо ба баледэй театрын сцена дээрэ табигдан яба-дал эхээн удаханартай. Яаха-даа гэхэдэ, Эхэ оройнгоо эрхэ сүлөө, нэрэ хүндэ ба бээ даанхай байдалай түлөө немецко-фашистска булимтарашадта эсэргүү тэмсэлдэ Краснодон городой залуугвардее-цүүдэй хэйн алдар габыла хадаа биднэд айхабар эхэ хүмүүжүүл-хы жэшээ мүн. Тус опере табиха-да театрын коллектив Краснодон городой героинуудай ажабайдалы үнэн зүбөөр харуулаха, тэдэнэй обра-зууды хүнэй нолэндэ уринаар, өһөнд өһөлдэнь абари зангы элр-хэйһэн харуулаха гэгһэн зорилго та-баа.

Оперын түрүүшын картинаһаа эхилээд эсэстэн хүртээрөө Красно-дон городой подпольно комсомоль-ско организациин героинеска түүхэ шагнагшадай урда дэлгэгдэн га-рана Александр Фадеевэй «Залуу Гварди» гэжэ романине ушһанан, эдэ героинууд тухай кинокартина хараһан хүнүүдтэ маргалагшай танил образуд дахадэ харгандана. Залуугвардеецүүдэй хэйн баатар-шалганууд, жэшээхэдэ, ажалай биржы шатаһан ябадал, Олег Ко-шевойн эрэлхэг дорюунаар танга-раа үгэлгэ, тэдэнэй сугларалд Агууехэ Октябрьска Социалисти-ческэ Революциин найндэрые угта-жа байла, түрэмдэ хаагдаад, зо-боогдожо байхалаа хатуу шангаар бээ барилга гэхэ мэтэ эпизодууд хүнэй сэдхэл хүдэлгэн, бүхөөр ха-дуугдана. Эдэ бүхы сценүүдтэ рольнууды гүйсэдхэгшэд эхэнхидэ найнаар дуулажа шадла, тус зохёолой идеян удаханары гол түлэб зүбөөр тайлбарилла. Энэ ха-даа тус опере табигшад—СССР-эй ардагй артист Г. Цыдынжапов ба режиссер Е. Кончевский, дирижер М. Борчадзе гэгшэдэй найн ажа-лэй үр мүн. Зүгөөр ингэжэ тэм-дэглэбэшье, тус оперо бүхы дээрэ-э нэгэ жэгдэ найнаар, картинану-дын бээ бээдэ нигта холбоотой-гоор гарана гэхын аргагүй. Театр-ын коллектив саашанхи хүдэлмэ-ридөө энэ дутагдалда гол анхара-лаа табиха, усадха ёһотой.

«Залуу Гварди» гэжэ подпольно комсомольско организациин хүтэл-бэрлэгшэ Олег Кошевой тубшэн даруу зантайгаар, олонинтын хэрэ-гэй түлөө үнэн зүрхэһөө оролдодо-гоор, хэрэгтэй сагтан эрид шийд-хэбэри абажа шаддагаар харуу-лагдана. Тус рольдо нааһан арти-ст Я. Иванов героингоо эдэ бүхы шэнжүүдэһэн яһала тодоор гаргаа. Шагнажа оулхадэ, артистын үгэ бүхэнини ойлгосотойгоор дуула-да. Юрэнхыдөө найнаар тайлбар-лагдабашье, энэ рольдо зарим тэ-дэ дутуунууд бии. Кошевой—Ива-нов лирическэ сценүүдтэ, жэ-ншээлхэдэ, эхэтээ гү, али инаг басагантаяа хөөрлэхэдөө үнэн-шэмэ тодоор гарабашье, бэшэ драматическа сценүүдтэ, хатуу зориг, эрид шийдбэринь онсо ил-гаран харуулагданагүй. Энэнь ган-сашы артистын бэшэ, харин бүхы оперын дутагдалуудай нэгэн мүн.

Люба Шевцовагай партине ком-позитор ехэ шадабаритайгаар бэ-шэжэ, тэрэнэй хошон зугааша, сог-той хүхюун абари зангы яһала оруулжа шадла. Артистка М. Брит-

кова даалгаһан рольдо харюу-салгатайгаар хандажа, булганда дурлагдана урин зулгы ба нугар-шагүй зоригтой героинини түхэл шарай, зан абарине харуулжа ша-даа. Нүүлшын үдэе, дайсада хада зобоогдобошье, бэшэ нүхэдөө зоригжуулхын тулада дайшалхы ком-сомольско дуу дуулаһан эпизодтонь артистка илангаа найнаар наадана. Энэ образы улам хүсэлдүүлхын ту-ла режиссер балетмейстер хоёр ар-тисткада саашада туһалха зэргэ-тэй. Юуб гэхэдэ, зарим хатар наа-дануудын, дайсанине мэхэлдэг ар-гануудын уран нарин ба үшөөл налн байһай гэжэ ханамаар.

Урда Громовагай ролине энээнэй урда тээ Карменей рольдо амжал-татайгаар нааһан артистка А. Жмурова гүйсэдхэнэ. Жмурова — Громова ямаршы тэмсэлдэ бэлэн, зорингоо хурса, юмые бодомжой-тойгоор шийдхэдэ, дайсанай гарта-шье байхадаа (дүрбэдхи акт, нэгэ-дхи картина) бээ шангаар бариг-дад, эсэсэй илалтада үнэн зүрхэн-һөө этигэдэг хүн гэжэ харагдана.

Сергей Тюленней ролине гүйс-эдхэн артист Н. Садковский тус образы тайлбарилжа шаддагүй, ге-роингоо түргэн бушуу, солбон шуу-мар аяг зангы хүсэд дүрэнээр харуулаагүй. Хэрэгтэ хэрэггүй газарта хүл гараа хүдэлгэжэ, хүн зонине энэлгэхые оролдоно. Дуулажа байхадаа, илангаа нэг-дхи картинада такт бүхэндэ, үгэ-жэмэй фраза бүхэндэ гараараа зангана. Шахтэрнууды амидыгаар булаһан тухай хөөрэхэдөө артист сэдхэл зүрхөө үнэнхэ хүдэлгэнэ-гүй. Мүн найндэрые уталгын үдэ-лэше гитара баряад, «ашалхан» тон таагүй байха юм. Имнээ саа-шанхи ажалдаа нүхэр Садковский тэмдэглэгдэн дутуунууды усад-хадэ, советскэ залуушуулар иняг-лан дурлагдадаг Сергей Тюлен-ней бодото шэнжэ түхэлэе, абари зангынь харуулжа шадхаа бээ гэжэ найданади.

Ваня Земнухов оперо соо тон ба-га партитай, энэнь либреттын автор, композиторей дутагдалнуудай нэгэн болоно. Гэбэшье, артист В. Шоболов тус рольдо тодорхой шэнжэ түхэл оруулаха шаддагүй. Шахтын директор Андрей Валько (артист Таланкин), Иван Прошен-ко (Украинска ССР-эй ардагй арти-ст Колобов) гэгшэдэй рольнууды нааһан артистнууд айха хүр-дэхы мэдэлгүгэй, дайсанай урда сухаридатгүй коммунистуудай обра-зууды харуулаа.

Зүжэгтэй режиссурада зарим тэдэ дутагдалнууд бии. Юуб гэхэдэ, опе-рын I-дхи картинын эсэстэ немецкэ булимтарашад Краснодон городо эхэлдэ зэстэнэ. Имнээ гестапын

36 найрамдал хамгаалха арадуудай конгресстэ бэлэдхэнэ

ЛОНДОН, ноябрин 28. (ТАСС). 36 найрамдал хамгаалха арадуудай конгресстэ бэлэдхэнэ английска үүсхэлгын комитет ингэжэ мэдээснэ: конгресстэ гэшүүдэйнгэ хабаадахынь лейбористска парти ба тред-юнионуудай британска конгресстэй хорин болобошье, профсоюзна ба хүдэлмэришэнэй организацинууднаа олон делегалууд эб найрамдал хамгаалха конгресстэ хунгагдаба.

Профсоюзна зарим организацинууд үүсхэлгын комитетэ бэшгүүдэе эльгээб, конгресстэ дэмжээн тухайгаа тэдэн соогоо мэдүүлнэ.

Германска проблемые эбэй ёһоор шийдхэхэ Уласхоороннын конференциин дурадхалнууд бундестагта үгтөө

БЕРЛИН, ноябрин 28. (ТАСС). А.Н агентство Бонийоо ингэжэ дамжуулна: Германска проблемые эбэй ёһоор шийдхэхэ Уласхоороннын конференциин дурадхалнууд бундестагта үгтөө. Тэрэниинэ гадна, делегациин гэшүүд Арадай Палатын сентябрийн 19-нэй дурадхалда бундестагай харюу үгэхэ шухала тухай буржуазна партинуудай депуталуудтай хөөрөлдөб.

Зүүн-Хойто Хятадай промышленностив амжалтанууд

ПЕКИН, ноябрин 28. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулна: Зүүн-Хойто Хятадай 28 предприятинууд ба шахтанууд 1952 оной түсэбье болзолхоон урид

ВАРШАВА, ноябрин 28. (ТАСС). Польска залуушуулай «Эб найрамдалай эстафетэдэ» хабаагдашад Польшын ба Германска Демократическа Республикын хилэ дээрэ байдаг Слублицада ерэбэ. Хахад үдэр боложо байхада, залуушуулай централна эстафетын түлөөлэгшэд хилэ дабажа гараа. Одерэй түгөө эрье дээрэ суглархан ГДР-гэй хүбүүд, басагад польско арадай түлөөлэгшэдэе халуунаар угтаба. ГДР-гэй залуушуулай эстафетэдэ хабаагдашад эб найрамдал хамгаалха арадуудай конгресстэ рапортнуудые ба амаршалгануудые полска делегациитай хамтадаа дамжуулан үгэхэ байна.

ноябрин 27-до бундестагай президиумдэ дамжуулан үгтөө. Бундестагай түрүүлэгшын орлогшо Карло Шмид бундестагай бюродо делегациитай уулзаба. Тэрэниинэ гадна, делегациин гэшүүд Арадай Палатын сентябрийн 19-нэй дурадхалда бундестагай харюу үгэхэ шухала тухай буржуазна партинуудай депуталуудтай хөөрөлдөб.

Английска гурбан солдадууд Германска Демократическа Республикада ерэбэ

БЕРЛИН, ноябрин 27. (ТАСС). А.Н агентство ингэжэ дамжуулна: Английска солдадууд Джон Смит, Фрэнсис Румф ба Дэвид Джеймс гэгшэд политическэ хэрэгэй шалтаганаар республикын территория дээрэ байра үгэхэ тухай гүйлтатайгаар Германска Демократическа Республикын правительствода бэшгэ шийдэбэди.

Великобританиин ба өөрынгөө арадай патриодид мүн болобошье, бизнэр Германска Демократическа Республикада үлэхые хүсэнэбди. Энээнэй үндэсэ баримтань юуб гэхэдэ, Великобританиин хадаа американска капиталистуудай авианосец ба шэнэ дай үүлэгшэ болоо. Бүхы английска арадай алыаар солдадууд бидэнэр дай хүсэнэгүйбди. Бидэнэр имгалт эб найрамдал хүсэнэбди.

Джон Смит, Фрэнсис Румф, Дэвид Джеймс. 1952 оной октябрийн 15.

Ирактахи событинууд тушаа

БЕЙРУТ, ноябрин 28. (ТАСС). Иракска засагаархид иракска арадай национально-сүлөөлэгшын тэмсэлье шэрүүн шанга хэнээлтэ мүрдэлгээр дарахые эрмэлзэнэ.

«Ориан» гэжэ ливанска газстын мэдээснэй ёһоор, Багдадай гарнизонной командалагша хадаа олоороо суглархан хүнүүдые буудаха гэжэн захиралта армида үгтөө гэжэ столицын хүн зондо уридшалан хануулба. Город дотор олон хүн арестовалагдаа. «Аль-Яум» гэжэ ливанска газетэдэ толлологонной мэдэнүүдэй ёһоор, Багдадай полици 3000 хүниие арестовалаа. Демонстрантануудай ба полициин хоорондо болоһон тулалдаануудай үедэ 59 хүн алагдаа, 300 хүн шархатаа.

БЕЙРУТ, ноябрин 28. (ТАСС). Дүтүн Востогой ороноудай олонийтэ Иракта боложо байгаа событинуудта ехэ анхарал хандуулна. «Арадай тэмсэл» гэжэн гаршгатай түрүү статья соогоо, египетскэ

«Аль-Мисри» газетэ ингэжэ бэшэнэ: «Иракска арад өөһэдынгөө эрхэнүүдые хамгаалха, империализмэе үгы хэхэ, эрхэ сүлөө туйлахэ, империализмнаа ба гадаадын зонхиллологоо хэтэ мүнхэдөө таһаран халаха» гэжэн арабска аралуудай эрмэлзэлгэнь Иракта боложо байгаа событинуудай үндэсэ болоно гэжэ «Аль-Мисри» тэмдэглэнэ.

Өөрынгөө суверенитетые хамгаалха, феодализмэе үгы хэхэ, ажабайдалай найн услови туйлахэ, империализмнаа ба гадаадын зонхиллологоо хэтэ мүнхэдөө таһаран халаха» гэжэн арабска аралуудай эрмэлзэлгэнь Иракта боложо байгаа событинуудай үндэсэ болоно гэжэ «Аль-Мисри» тэмдэглэнэ.

Иракска арадай тэмсэлэй антимпериалистическэ шэнжые тэмдэглэнэ, Иранай демократическа хөблөл хатаа ирактахи национально-сүлөөлэгшын хүдэлгөөн США-дашые, Англидашые агли эсэргүүтээр шэглүүлэгдэнэ гэжэ тэмдэглэнэ.

Луиджи Лонгые мүрдэнэ

РИМ, ноябрин 27. (ТАСС). Газетэнүүдэй мэдээснэй ёһоор, ноябрин 26-да юстициин министр хадаа итальянска компартиин генерална секретарин орлогшо Луиджи Лонго гэгшые сүүдтэ үгэхын тула, тэрэнэй парламентска ойроо хүртэшгүгэй эрхые хахаха гэбэн эрилтэ дептатуудай палатада хэб. Луиджи Лонго хадаа «папын бөөмэе ба гүрэнэй шажаниие доромжолоо» гэжэ гэмнэгдэб. Лонгын редактор байхала «Вие Нуове» журнал 1948 ондо карикатура то

лиһон юм. Танкын башнииаа бултайн гараад, папа американска эбсэгые юрөөжэ байһанаар тэндэ зураатай байгаа, тини энээнэй дашрамдуулан Лонгые гэмнэгэб.

Лонгын парламентска ойроо хүртэшгүгэй эрхые хахаха тухайн правительстын эрилтые христианско-демократическа олонхид найшаагаа. Дептатууд коммунистууднаа ба социалистууднаа гадна, социал-демократ Каламандрей тус эрилтые буруушаажа голосовалба.

Американска дайшад канадска базануудые гартаа оруулжа байна

ОТТАВА, ноябрин 28. (ТАСС). «Джорнэл» газетын мэдээснэй ёһоор, канадска правительство хадаа американска истребительскэ эскадрилинүүдта хилээс бүрин нээжэ үгэхэ, американска лётчинуудай тречировко хэхэ шухала болоһон хэбэртэйгээр шалтаад, тэдэниие ам

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, ноябрин 28 (ТАСС). Корейскэ Арадай арминн соединенинүүд ба Хитадай арадай найндуратанай частынууд бүхы фонтонууд дээрэ дайсантай артиллерэр буудалсаба гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай арминн Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Корейдэ американска интервентүүдэй хэнэн зэрлиг хорото хэрэгүүд тухай Корейн Центральна телеграфна агентствын мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, ноябрин 28. (ТАСС). «Баримтанууд американска алууршад хэрэгүүдэй» гэжэн гаршгатайгаар Корейн Центральна телеграфна агентство (ЦТАК) Корейдэ американска интервентүүдэй хэнэн гэмтэ хэрэгүүдые элирүүлэгшэ материалнуудые толилоб. Корейскэ газар дээрэ американска агресорнуудэй хэнэн хорото хэрэгүүдэй тоо угаа олон юм гэжэ ЦТАК бэшэнэ. Американска интервентүүд Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын амгалан городууд ба тосхонуудые зэрлигээр бомбодоно, хургуулинууд, больнишанууд, үхибүүдэй байшангуудые ба үбгэн нанагатай болоһон хүнүүдые байлган тэдхэлгэ гарзнуудые хандаргана, ямаршье зэмгүй эхэнэрүүд, үхибүүд ба хүүшэдые хулдана, хүнүүдые олоорнь үгы хэхэ бузар зүйлнүүдые: напалмова бомбонууд, химическэ ба бактериологическэ зэбсэгүүдые хэрэглэнэ.

Сэрэгэй пленейхидэй американска лагернуудта Корейскэ Арадай арминн ба Хитадай арадай найндуратанай частынуудай боеуудые олоорнь худалга ба зобсоон тамалатга хадаа далайн саанаһаа ерэжэ, хүнэй шэнжэ шарайгаа алаһан золигуудай хэнэн эгээн бузар гэмтэ хэрэгүүдэй үзгэнинь болоно. Тэдэ лагернуудые агресорнууд үхэлэй лагернууд болгоо. Тэдэ лагернуудтахи байдал тухай хэдэн олон жэгшүүртэ баримтанууд дэлхэйдэ мэдээсэ юм, плендэ абтаһан Хитадай арадай найндуратание ба Корейскэ Арадай арминн боеуудые алаһан олон тоото баримтанууд мэдээсэ юм.

Сэрэгэй пленейхидэе бузар булайгаар доромжолдог аал, американска алууршад пленейхидтэ энэрчэ сэдхэлтэйгээр хандадаг хэбэртэйгээр үбайгүй шашана. Урда Корейн районуудай нэгэндэ дайталдажа байгаа партизанска отрядтай боеуудтай гарта дайсанай ноуеса документүүд оройон байгаа. Тэдэнэр Корейскэ Арадай арминн ба Хитадай арадай найндуратанай пленней боеуудтэ «энэрчэ сэдхэлтэйгээр» хандада тушаа американска пропагандын шал худал байһаниие бүрин элирүүлэб. Тон ноуеса эдэ документүүд соо хэлэгдэнэ ба американска алууршадые балхыса элирүүлгөн баримтанууд тухаагларха ёһотой. Үзэглөө дуулаагүгэй зэрлиг муухай үшөө нэгэн гэмтэ хэрэгүүдэй.

рэг—шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүдые Корейскэ Арадай арминн ба Хитадай арадай найндуратанай пленней боеуудтэ туршалга хадаа агресорнуудэй хэнэн хорото хэрэгүүдэй шуната списогтэ нэмээгдэ гэжэ эдэ баримтанууд хэлэнэ. Эдэ документүүд иимэ юмга гэршэлнэ гээбэл: 1951 оной май нарада 1400 сэрэгэй пленейхид атомна зэбсэгээр туршалга хэгдэхын тула ноуесаар США руу эльгээгдэн байгаа. Эдэ сэрэгэй пленейхидэй список үгы хэгдэб. «Хүдэлэн ябагша сагаалаа буудалгада пулеметчигүүдые нургаа зорилгоор» 1951 оной июлиин 15-да сэрэгэй пленейхидэй № 62 лагерта 100 пленейхид буудалган алагдаа гэжэ документүүд соо хэлэгдэнэ. 1952 оной февралын 18-да энэ лагерта үшөө 300 пленейхид тингэжэ лэ алагдан байна. Мартын 13-да, апрелин 17 ба 20-до нинтэ дээрэ 170 сэрэгэй пленейхид зэрлигээр алагдаба.

Нютагтаа бусахые хүсэнэн тухайгаа мэдүүлгэн 4 пленейхид 1952 оной майн 10-да № 76 лагерта үлгэгдэн алагдаа гэжэ документүүд гэршэлнэ. Майн 1-дэ алууршад 18 пленейхидэй нюдэ малтан алаа. Майн 18-да тус лагерта Корейскэ Арадай арминн 13 боеуудтэй хүл гарнуудынь таһалан алаа. Энэ лагерта байдаг бусад пленейхидэй протестэе мэдүүлэхэдэ, харуулай офицер тэдэни дундаһаа 50 хүниие шэлэжэ, илгаад, тэрэ үдэртөө шэнэ системын гар гранатануудые тэдэндэ туршаба. 4 пленейхид тэрэ дороо алагдаа, бусад 46 хүниинь шархатаад, уданшгүгэй үхэбэ.

1952 оной майн 27-до агресорнууд № 77 лагерта жэгшүүртэ муухайгаар ашалаба. Нютагтаа бусаха эрилтэ табиһан олон сэрэгэй пленейхидтэ шэнэ конструкциин огнемёдуудые туршаба гэжэ документүүд соо хэлэгдэнэ. Тэрэ үдэр 800 шахуу пленейхид амидыгаар шатаагдаһан байгаа. Майн 20 ба 30-да энэ лагертэ нинтэ дээрэ 37 хүн алагдаа, 16 пленейхид шархатаа. Хүн түрэлтэнэй үмэнэ американска агресорнуудтэй харюусаха баримтанууд нимэ байна. Бүхы дэлхэйн арадууд американска алууршадтай шуната гарые зайлуула ёһотой гэжэ Корейн Центральна телеграфна агентство түгээхэлдөө бэшэнэ.

Японидохи „ООН-эй сэрэгүүд“ гэдэгэй аашалһан шэнэ баримтанууд

ШАНХАЙ, ноябрин 28. (ТАСС). Токийска радиогид мэдүүлгэнэй ёһоор, Японинн территория дээрэ «ООН-эй сэрэгүүд» гэдэгэй арминн албата ноурунуудай хэнэн гэмтэ хэрэгүүд тухай мэдээсэлүүд японско хэблэлдэ улам олоор толлолдожо байна. Ноябрьн 22-то японско полици «ООН-эй сэрэгүүдтэ» алба хэлгэ гадаадын хоёр солдадуудые—англичанин Хепплс ба австралиец Паттон гэгшэдые арестовалаа, тэдэнэр таксини шофер японцето довтолоод, тэрэниие тонобо.

Гадаадын дайсадай нимэ аашалууд Японинн хүн зоние зэбүүрхүүнэ. Олонгын хашалтаар, Японинн правительство хадаа тус гүрэнэй хуулида захирагдахагүй эрхэнүүдые «ООН-эй сэрэгүүдтэй» алба хэлгэштэ үгэхэе арасжа үргэлжэлгэб. Ноябрьн 22-то Японинн гадаадын хэрэгүүдэй министр Окадаки мэдүүлгэ хэбэ, тинхэдэй японско правительство энэ асуудалаар японско хэблэлэй, парламентна ба олонгитын ханалые тоодо абаха, тинмэнэ «ООН-эй зэбсэгтэ хүснүүдэй командованиин» эрилтэнүүдые бэлүүлжэ шадахагүй байна гэжэ зааба.

Тобшо һонинууд

★Шэнэ машинанууд абтахань. «Сельхозснаб» Бурят-Монголой конторо гараха 1953 ондо хартаабаха малтадаг машина, силосно комбайн, нарин ряттай «СУБ-48» гэжэ селжэ гэхэ мэтэ шэнэ машинануудые абахаар харална.

★Конвейер тодхогдобо. Улан-Удын пивын заводто поточной конвейер тодхогдожо, шэл соо пивэ юулжэ ба хайрсагуудтай шэл зөөжэ хүдэлмэри механизацилагдаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Радио шагнагша үхибүүд. М. Минеевий фото-эргэл.

Хүдэлмэришэдэй техническэ творчество

Мүөөе республикын ажалшан бүхэн табатахи табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан агууехэ зорилгонуудтай танилсаад байхада, тэрэнь бөдөлүүхын түлөө бүхы ханал бодолоо, хүсэл эрмэлзэлгээ хандуулна.

Улан-Удын Лениней орденто паровозо-вагонно заводой рационализациин ба ухаалан зохиолгын бюродо саг үргэлжэ рационализаторска дурадхалууд орожо байдаг. Заводой хүдэлмэришэд-рационализаторнууд ажалай бүтээсье дээшлүүлхын, продукциин өөрын үные химдаруулхын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролодоно.

Энэ жал тус бюродо 600 гаран рационализаторска ханамжанууд оройон, тэдэни 333-ниин үйлдэсэридэ хэрэглэгдэнэ байна. Хамта дээрэ эдэбхитэдэй оруулһан дурадхалууд нэгэ миллион 760 мянган түхэригэй олоо гүрэндэ оруулаа. Нүүлэй дүнгүүдэй ёһоор хараад үзэхэдэ, буудад ба шэрэм шудхалгын цехүүдэй, ТЭЦ-ын рационализаторнуудай оруулһан ханамжанууд илангаха ехэ алмалта үгэһэн байха юм. Жэшээлхэдэ, ТЭЦ-ын инженер нүхэр Орлов ба машинист нүхэр Адров котлоото орохо үншэ шэнэ методээр эсбэрлэхэ рационализаторска дурадхал оруулһан юм. Тэрэнь хэрэглэгдэжэ, жэжэй туршада 43 мянган түхэригэй химикат алмаха арга олгобо.

Мүөөе республикын ажалшан бүхэн табатахи табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан агууехэ зорилгонуудтай танилсаад байхада, тэрэнь бөдөлүүхын түлөө бүхы ханал бодолоо, хүсэл эрмэлзэлгээ хандуулна.

Шэрэм шудхалгын цехын начальнигаар үни удаанай худалчирилжэ байһан нүхэр Д. Рабданов 20 гаран үнэтэ рационализаторска дурадхалуудые оруулаа. Мүн тэрэнь эрчим фрезеровщик М. Чернышев, ээд шудхалгын цехын мастер нүхэр Ю. Елвкешев гэгшэдые ханамжанууд хэдэн мянган түхэригэй алмалта гүрэндэ үгөө.

Заводой рационализаторнууд туйлаһан амжалтануудаараа ханамжа амарнагуй. Энэ жэлэй дүрээр тэдэнэр 2 миллион хахад түхэригэй алмалта гүрэндөө үгэхэ зорилто урдаа табяда байна.

Шатараар СССР-эй түрүү һуури эзэлэлгын түлөө мурьсыон

Шатараар СССР-эй түрүү һуури эзэлэлгын финальна мурьсыонүүд Москвада ноябрийн 29-һөө декабрийн 28 хүртээр болохон. Советскэ Союзай 20 бэрх шатаршал—7 гроссмейстерүүд, 13 мастернууд тус турнирта хабаадалсаа юм.

Дэлхэй чемпион гроссмейстер М. Ботвинник (Москва), СССР-эй чемпион гроссмейстер П. Керес (Таллин), гроссмейстерүүд И. Болеславский (Минск), Д. Бронштейн (Москва), Е. Геллер (Одесса), В. Смыслов (Москва) турнирта хабаадалсахые уригдаба.

Хахад финальна мурьсыондэ илагшад—гроссмейстер М. Тайманов (Ленинград), мастернууд А. Аронин (Московский область), В. Бывшев (Ленинград), Б. Гольденов (Минск), Г. Илвицкий (Свердловск), И. Кан (Москва), Г. Каспарян (Ереван), А. Константинопольский (Москва), В. Корчной (Ленинград), И. Липницкий (Киев), О. Моисеев (Москва), В. Симягин (Москва), А. Суэтин (Тула), А. Толуш (Ленинград) тэршэлэн турнирта хабаадалсана.

—Моисеев, Аронин—Геллер, Симягин—Илвицкий, Бронштейн—Керес—Каспарян, Липницкий—Болеславский ба Смыслов—Корной гэгшэд уулзаха байна.

Турнирта илагша хадаа 1952 ондо шатараар Советскэ Союзай чемпиной нэрээрэгдэ хүртэхэ байна.

Турнирай главна судьягаар гроссмейстер И. Бондаревский (Ленинград) томилогдобо.

Ноябрийн 28-да СССР-эй Министруудтэй Советдэй дэргэдэхэ физическэ культурын ба спортын хэрэгүүдые эрхилжэ Комитеттэ турнирай судейскэ коллеги хадаа шатараар СССР-эй түрүү һуури эзэлэлгын финальна мурьсыондэ хабаадагшадтай жээрбэ барилга хэбэ.

Ноябрийн 29-дэ түмэрэмшадтай культурын Центральна байшанда болохо нэгдэхэ турта Ботвинник—Константинопольский, Гольденов—Суэтин, Толуш—Бывшев, Тайманов